

адна зямля

Навіны рэгіёну

«Сюрпрыз»

ВІЛЕЙКА. На мінулым тыдні нехта прыслаў у ПТВ-48 канверт з белым парашком. Яго накіравалі на почырказнаўчую і хімічную экспертызу ў Мінск. На выгляд сумесь нагадвае соду ці дробны пральны парашок.

Ірына РАБУШКА.

Настаўнік года

МЯДЗЕЛ. У райцэнтры прайшоў фінал конкурсу «Настаўнік года». Прынялі ў ім удзел педагогі са стажам работы ад 1 да 10 год. Яны паказалі хатняе заданне, вызначылі лепшага эрудыта, прадэманстравалі свае захапленні.

А да фіналу настаўнікі паказвалі адкрытыя ўрокі. У выніку першае месца заняла настаўніца біялогіі **Жанна Куцкевіч** з Кабыльніцкай школы.

Алесь ВЫСОЦКІ.

Прайграла сама сабе

ВАЛОЖЫН. 9-класніца **Вольга Макей** перамагла на рэспубліканскіх спаборніцтвах па конным спорце, якія прайшлі ў Гомелі.

У асабістым чэмпіянаце, дзе спаборнічалі 25 спартсменаў, Вольга выступала на двух конях і заняла 1-е і 2-е месцы. Прайграла сама сабе 0,2 секунды. Вольга стала чэмпіёнкай і ў камандным заліку ў складзе зборнай Мінскай вобласці.

Наталля ШТЭЙНЕР.

Не ўцёк

СМАРГОНЬ. Не спыніўся па патрабаванні работнікаў ДАІ мікрааўтобус «Фольксваген-Транспарцёр».

За ім наладзілі пагоню. Вадзіцель паехаў за межы горада і кінуў аўтамабіль каля вёскі Васюкі. Злачынца затрымалі. Высветлілася, што ён вёз са Смаленска 31376 пачак цыгарэт без акцызных марак. Тавар канфіскавалі, а вадзіцеля суд Смаргонскага раёна аштрафаваў на 250 тысяч рублёў.

Аддзел інфармацыі «РГ».

Фотаздымак на памяць

МАЛАДЗЕЧНА. 2 красавіка ў Маладзечна прыязджаў старшыня Мінскага аблвыканкома Мікалай Дамашкевіч. Ён перадаў кожнаму ўдзельніку клуба ветэранаў вайны і працы «Адпачынак» фотаздымкі, зробленыя летась разам з прэзідэнтам Беларусі на адкрыцці Палаца культуры. Яшчэ ветэраны атрымалі па 50 тысяч рублёў.

Вольга ПІЛІПЕНКА.

Прадаецца Мерседэс-310

газ-бензін, 12.1993 г.в., 2.3 см³, бел-зялёны, 7 месцаў, АБС, карктар фэв. Г.У. у выдатным стане. Форма аплатаў лесаб.

Тэл. (8-029) 6508312.

Маладзечна, Вілейка, Смаргонь, Ашмяны, Валожын, Мядзел, Астравец, Мінск

РЭГІЯНАЛЬНАЯ газета

4 красавіка 2003 года

№ 14 (415)
Выходзіць па пятніцах

ПЛОС
Тэлетыдзень

Ганчарных спраў майстры

СМАРГОНЬ. У Святлянах ёсць вядомы за межамі вёскі будынак.

Гэта майстэрня братоў **Сяргея і Кірыла Нагаевых**. Браты Нагаевы – ганчары. Месяц таму яны атрымалі званне народных майстроў. Падобных майстэрняў на Гродзеншчыне больш няма.

Вырабы братоў Нагаевых ёсць у прыватных калекцыях смаргонцаў. Вядомыя іх творы за межамі горада і краіны. Сяргей і Кірыл Нагаевы вазілі свае тавары ў Мінск, Брэст, Гродна. Пры ад'ездзе за мяжу некаторыя смаргонцы сталі вазіць як сувеніры нагаеўскую прадукцыю.

Так апрацаваная крэўская гліна трапіла ў Грэцыю, Чэхію, Аўстрыю.

Для братоў Нагаевых заняткі ганчарствам – гэта і творчасць, і бізнес.

– У апошнія часы – больш усё-такі творчасць, – гаворыць старэйшы з братоў Сяргей.

Цяжка стала са збытам. Людзей, якія могуць сабе дазволіць купіць гліняныя вырабы, становіцца менш. Да прыкладу, рабочы, калі вырашыць пасадзіць кветкі на вуліцы, хутчэй зробіць драўляную кадку, чым купіць 40-літровую вазу з гліны за 50 долараў.

У братоў Нагаевых ёсць час рабіць не толькі тавары на заказ: вазы, бочкі, але і скульптуры «для душы». Ажыццявілася мара зрабіць з гліны **Дон Кіхота** і **Санча Пансу**, якія чакалі свайго часу каля дзесяці гадоў. Хаця і скульптуры «для душы» аказаліся запатрабаванымі – гліняных герояў рама-на Сервантэса купіў прыватнік.

Чаму ганчарства стала іх заняткам, браты не адказалі. Гаварылі, не задумваліся над гэтым. Можна, таму, што нарадзіліся ў пасёлку Лясны ў Рязанскай вобласці, які быў багаты на майстроў ганчарнай справы? Ці сказаліся бацькоўскія карані, бо маці добра вышывае, а дзядуля быў выдатным цесляром? А можа, таму, што з дзяцінства абодва добра малывалі?

Браты, нягледзячы на 4-гадовую розніцу ва ўзросце, сябравалі здаўна, колькі сябе памяць. Вучыліся ў адной школе, служылі ў адной часці,

Народныя майстры ганчары Сяргей і Кірыл Нагаевы ў сваёй творчай майстэрні.

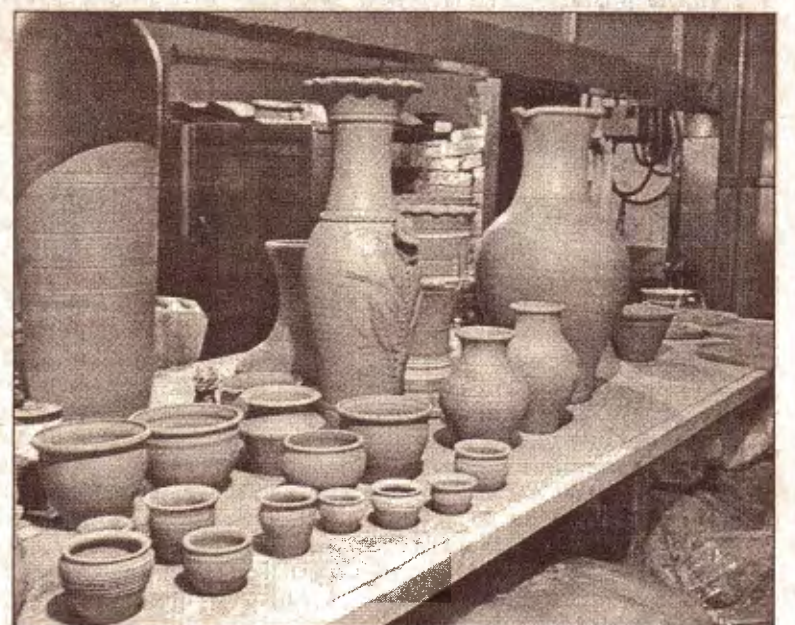
Фота Юрыя КАРПІЦКАГА

скончылі Бабруйскае вучылішча мастацтваў. Калі малодшы прыйшоў з арміі, старэйшы зацягнуў яго ў ганчарства. Тады ім было 19 і 23 гады адпаведна.

У 1993 годзе па дамоўленасці са старшынёй праўлення калгаса імя **Калініна Канстанцінам Шульгой** Нагаевы ўзялі ў арэнду ў Святлянах будынак калгаснай сталовай, які яшчэ раней быў клубам. Праз некалькі гадоў браты будынак выкупілі. Мінулай восенню навазілі камянеў, каб вымасціць дарожку да майстэрні. Збіраюцца паставіць прыгожы плот, спілаваць старыя дрэвы, якія выраслі аж пад дах. Яно і вядома: мастацкая майстэрня выгляда павінна мець адпаведны. Давядзецца братам касметычны рамонт зрабіць унутры памяшкання, хаця работа ля ганчарнага круга не прадугледжвае белых халатаў.

Побыт у творах Нагаевых не знікае. Прыязджалі бізнесмены, якія хацелі бы браць творы Нагаевых на продаж у Маскву, у Нарвегію. Але ім трэба многа тавару – фура. А столькі Нагаевы і за год не зробіць.

Няма ў братоў пакуль вуч-

Вось што атрымліваецца з крэўскай гліны ва ўмелых руках.

Фота Юрыя КАРПІЦКАГА

няў, якія б маглі пераняць ганчарныя традыцыі. Ісці ў школу і выкладаць ганчарную справу Нагаевы не хочуць, бо там малая зарплата і вялікая валакіта з паперамі. Хацелі б запрасіць аднаго-двух старшакласнікаў, які б жадалі ўзяцца за справу ганчара. І грошай за навучанне не бралі бы.

Але і без работы браты не сядзяць: сёлета Смаргонь адзначае сваё 500-годдзе, таму гліняны посуд са смаргонскай сімволікай вырабу братоў Нагаевых павінен на сваяе ісці «з малатка». У горадзе чакаюць шмат гасцей, а што можа быць лепш за падобны сувенір?

Тарэса КУМІШЧА, Юрый КАРПІЦКІ.

Мухідумаліяздох

Напярэдадні свята дурняў і падманутых у Маладзечна прыехаў рэдактар гумарыстычнага часопіса «Вожык» **Алесь Пісьмянкоў**, паэт і празаік-гумарыст **Анатоль Зэкаў** і мастак **Павел Шычко**.

2-я старонка

Беларускія грэкі адсвяткавалі юбілей

Рэспубліканскаму аб'яднанню грэкаў «Пелапанес» споўнілася 5 гадоў. У нашым рэгіёне пражывае 38 грэкаў. Не ўсе з іх здолелі пабываць на свайго гістарычнай радзіме.

6-я старонка

Ліст Агінскага сыну Ірэніушу

Супрацоўнікі музея імя Агінскага ў Залессі знайшлі ліст **Мікалая Клеафаса** свайму сыну **Ірэніушу**, які напісаны ў 1825 годзе.

8-я старонка

■ КОНКУРС

Вясновы праменьчык

МАЛАДЗЕЧНА. 25 сакавіка ў дзіцячай музычнай школе (ДМШ) прайшоў рэгіянальны конкурс ансамбляў “Вясновы праменьчык-2003”.

У конкурсе ўдзельнічалі выхаванцы Маладзечанскай школы духавых інструментаў, Маладзечанскай, Беразінскай, Красненскай, Чысцінскай, Валожынскай, Радашкавіцкай ДМШ. Дзеці ігралі на розных духавых, струнна-смычковых інструментах, фартэпіяна. Выступалі дуэтамі, трыо, квінтэтамі, ансамблямі. Больш за ўсё – 11 – было фартэпіянных дуэтаў. Піяністы былі амаль з кожнай дзіцячай музычнай школы. У намінацыі “дуэты духавых інструментаў” (іх было 6) змагаліся маладзечанцы з... маладзечанцамі. Гэта выхаванцы школы духавых інструментаў (ШДІ), ДМШ.

Шмат было на конкурсе скрыпачоў. Яны ўваходзілі ў склад трыо. Іх абавязкова дапаўнялі фартэпіяна, які-небудзь духавы інструмент ці яшчэ адна скрыпка. Скрыпачы-выпускнікі Беразінскай ДМШ Аляксандр Рамановіч і Уладзімір Яшчанка сур’ёзна рыхтаваліся да конкурсу. Шмат рэпэціравалі. Нават пахудзелі ад працы. Перад выступленнем вельмі хваляваліся. Але, гавораць, творчае хваляванне толькі дапамагае. Разам з імі перажывала іх выкладчыца Людміла Ткачук-Мацвяйчук, якая адпрацавала ў роднай школе 25 гадоў.

Свая адміністрацыя была ў адзінага трыо саксафаністаў з Валожына. Маладая выкладчыца Наталля Усцюжаніна выступала разам са сваімі вуч-

Андрэй Іода, Аляксей Дончанка і іх настаўніца Наталля Усцюжаніна з Валожынскай дзіцячай музычнай школы былі адзінымі саксафаністамі на рэгіянальным конкурсе “Вясновы праменьчык-2003”

Фота Ірыны РАБУШКА.

нямі Андрэем Іода і Аляксеем Данчанкам, 5- і 3-класнікамі музычнай школы адпаведна. Наталля першы раз узняла ў рукі саксафон у 16 гадоў. Яна адзіная выкладчыца-жанчына духавых інструментаў у сваёй школе. Нават трубу выкладае, хоць і не іграе на ёй. Што ж рабіць, выкладчыкаў не хапае. А яна ведае спецыфіку гэтага інструмента. Да таго, гаворыць Наталля, у музыцы

полу і ўзросту няма. Андрэй марыць стаць генералам міліцыі і іграць на саксафоне. Аляксей – самы завадны з іх – хоча быць музыкантам.

Яшчэ на конкурсе былі два квінтэты скрыпачоў і флейтыстаў з Маладзечна. І 2 ансамблі духавых інструментаў з Маладзечанскай ШДІ і Валожынскай ДМШ.

Пераможцамі ва ўсіх намінацыях сталі маладзечанцы.

А калі дакладней, то перамаглі ўсе ўдзельнікі. Былі і па 2 другія месцы, і па 3 трэція, і граматы за паспяховае выступленне. Кожная школа атрымала хоць адно прызавое месца. Дырэктар Маладзечанскай ДМШ Бэці Аўдзеевска гаворыць, што гэта хутэйшай фестываль, чым конкурс. І мэта яго адна: каб дзеці пачулі адзін аднаго.

Ірына РАБУШКА.

■ ШТО ПРА НАС ПІСАЛІ 90 ГОД ТАМУ

Карова на Лятучым Пузыры

Чаго дачэкаемся у канцы дваццатага веку, калі ужо ў пачатках яго пачынаюць лётаць на балёніках у паветры каровы? І то ня дзе небудзь у хітрых немцоў, а у нашай Беларусі, у слаўным акадэмічным месцы Сморгонях. Было гэта здарэнне на кірмашы ў сярэднявечце. Селянка з акалічнай вёскі павела прадаваць на кірмаш у Сморгоні карову. Дома ураілі прадаць карову за 35 рублёў, але на кірмашы пашэнціла і за карову бабі заплацілі 38 рублёў. Тры рублі больш чым спадзевалася кабедзіна. Узайшы грошы радая баба думае, што-б тут такога купіць сваім дзеткам гасцінца? А на гэты кірмаш прывязлі нейкіе злыдні на пакусу цэлу гару чырвоных, сініх і зялёных балёнікоў, ці як іх тут прызвалі лятучых пузыроў. Дай, думае

сабе баба, куплю лятучы пузырок дзеткам. Заплаціла грыню, а каб “лятучы пузыр” ня ўцёк, прывязала яго да хустачкі. Ідучы некаж заглядзела на нешта, пузырок рвануўся і паляцеў у гару. І цэлая грамада кірмашоўцоў, як апосталы пры прэабражэнню Хрыстовым на гарэ Тавор, узіралася, разам з бабай, як на пузыру ляцела развеваючыся хустачка у каторай у вузлчок былі завязаны грошы на карову. Пузырок доўга плыў усе вышэй і вышэй у гару, пакуль саўсім не прапаў з вачэй уносячы кароўку у невядомую даль. Бедная цётка плачучы і нарэкаючы на чартоўскіх выдумкі пашла домоў бяз грошы, без кароўкі і без гасцінца дзеткам.

С.”

Газета “Наша ніва”. № 14 ад 5 красавіка 1913 года.

■ СУСТРЭЧЫ

Мухідумаліяздох

МАЛАДЗЕЧНА. Напярэдадні свята дурняў і падманутых ў гарадской бібліятэцы прайшла сустрэча чытачоў з рэдакцыяй гумарыстычнага часопіса “Вожык”: Алесем Пісьмянковым – галоўным рэдактарам, паэтам і празаікам – гумарыстам Анатолем Зэкавым, мастаком Паўлам Шычко.

Гісторыя “Вожыка” бярэ пачатак у гады Вялікай Айчыннай вайны і ведала ўзлёты і падзенні. Але заўсёды мэтай вожыкаўцаў было зрабіць нашае жыццё нясумным, выклікаць у чытачоў усмешку, а то і сапраўдны рогат. “Вожык” чыталі і чытаюць усе пакаленні, усе “слаі насельніцтва” ў любым стане.

Алесь Пісьмянкоў раскажаў пра лёс “Вожыка”, пра яго планы, якія нарадзіліся ў апошні час і ўжо ўвасабляюцца або вось-вось рэалізуюцца на старонках выдання. Гэта і рубрыка “Энцыклапедыя “Вожыка”, дзе расшыфроўваюцца псеўданімы пісьменнікаў-сатырыкаў і гумарыстаў, рубрыка “Дорэ-мі”, у якой публікуюцца застольныя і іншыя песні, галоўнае, каб яны не былі сумнымі. Застаюцца і традыцыі: які ж гумарыстычны часопіс без карыкатур, апавяданняў з нашага жыцця, анекдотаў.

Дарэчы, пра нашае жыццё. Анатолю Зэкаў раскажаў не толькі пра гісторыю, звяза-

Галоўны рэдактар часопіса “Вожык” Алесь Пісьмянкоў.

Фота Ірыны РАБУШКА.

ня з яго прозвішчам, якое на самой справе ніколі не патрапіць у “Энцыклапедыю “Вожыка”, бо яно ніякі не псеўданім. Пра аднавяскоўцаў, якія сталі героямі яго вершаў і апавяданняў. Мухідумаліяздох. Такую мянушку насіў дзядзька з Будакашалёўшчыны. Некалі, прагнуўшыся, што кажуць, з бадуна, ён ледзь разганяў рой мух, якія кружыліся над ім, лезлі ў твар, не давалі дыхаць: “Мухі думалі я здох”, – заўважыў ён, раскажваючы пра тое, як расплюшчыў вочы. Вось і нарадзілася мянушка, якая суправаджала яго ўсё жыццё. Такія апавяданні “Вожык” друкуе, пішучы гісторыю Беларусі і беларусаў, якія пры ўсякай уладзе не лезлі за словам у кішэнь, якія заўсёды, нават у самым гаротным стане знаходзілі час і спосаб пажартаваць і пасмяяцца.

Якім ПЯРЭЧКА.

■ КОНКУРСЫ

Такое яйка ювелір Аляксандр Несцяровіч зрабіў за 3 тыдні. Так ён рыхтаваўся да гарадскога конкурсу ювеліраў. Атрымалася ў Аляксандра двайное задавальненне: і твор прыгожы, і ў конкурсе перамог.

Фота Ірыны РАБУШКА.

Яйка і кветкі

МАЛАДЗЕЧНА. 28 сакавіка ў Палацы культуры прайшоў V гарадскі конкурс мадэльераў, дызайнераў адзення і ювеліраў “Залатыя нажніцы”.

Конкурс распачалі ювеліры. 10 майстроў прапанавалі 41 выраб: кольцы, бранзалеты, завушніцы, ланцужкі, брошкі.

Брошкі і бранзалеты

Аляксандр Несцяровіч зрабіў на конкурс вельмі моднае яйка і брошку. І не прагадаў, бо стаў пераможца. Асабліва ўражвае яго вельмі моднае яйка. Тры тыдні Аляксандр яго рабіў. Некалі на паштоўцы падобнае ўбачыў. Запомніў, крыху асабістай фантазіі дадаў. 23 гады Аляксандр працуе ў “Рамбытэхніцы”. Прышоў звычайным вучнем. За свае працоўныя гады каля 30 кілаграмаў золата апрацаваў. Рабіў кароны са срэбра і мельхіёра, гравіроўку на шкатулцы для нашага прэзідэнта, якую яму падарылі падчас аднаго з апошніх прыездаў у Маладзечна. Ланцужкі, кажэ Аляксандр, нескладана рабіць, гэта ж аднаго тыннай аперацыя.

Больш за ўсё Аляксандр любіць працаваць з золатам. Хоча зрабіць вельмі моднае яйка, але ўжо з сюрпрызам. А ўвогуле, планаў сабе не складае і не загадвае, што будзе рабіць. Гаворыць, там, дзе пачынаюцца планы, заканчваецца творчасць.

Гран-пры – «Юноне»

Потым у барацьбу за залатыя нажніцы ўступілі мадэльеры і дызайнеры адзення. Яны спаборнічалі ў пяці намінацыях. Гарадскія прадпрыемствы, установы і індывідуальныя прадпрыемальнікі прапанавалі на конкурс больш за 20 калекцый дзіцячага і дарослага адзення: ад купальнікаў да рабочага адзення і вясёлых убораў.

Гран-пры конкурсу “Залатыя нажніцы” дастаўся швейнай фірме “Юнона” за калекцыю “Кветачкі ўсюды”. Напрыканцы конкурсу выбралі 4 лепшыя мадэлі з 64-х, якія працавалі на сцэне. Усе пераможцы атрымалі дыпламы і падарункі.

Ірына РАБУШКА.

Беларуская служба
Радые Свабода

Чэхія:
Vinohradská 1, Praha 11000 CZ
Беларусь:
п/с 111, Менск, 220005
Інтэрнэт:
www.svaboda.org

час	кГц	хвалі
06:00-08:00	6170	49
	7295	41
	9635	31
	612/1188	сярэднія хвалі
18:00-20:00	9565	31
	11725	25
	15215	19
	612/1188	сярэднія хвалі
20:00-22:00	7190	41
	11730	25
	15480	19
	612	сярэднія хвалі
22:00-24:00	7115	41
	9750	31
	11865	25
	612/1188	сярэднія хвалі

Раніца са Свабодай: жывы эфір а 7.00

RADIO FREE EUROPE
RADIO LIBERTY

■ ПЫТАЙЦЕСЯ – АДКАЗВАЕМ

Убіраць ці не ўбіраць?

МАЛАДЗЕЧНА. На гэтым тыдні трох нашых чытачоў цікавіць пытанне наконт смецця.

— Наша сметніца стаіць далёка ад дома. Хаджу выкідаць смецце за паўкіламетра. У такім становішчы тры 100-кватэрныя дамы. Сярод жыхароў шмат пажылых людзей. На якой адлегласці павінна быць сметніца ад дома? Усё навокал закідана смеццем.

Ядвіга Валынец, вул. Ларына, 5.

— Не ведаю, як пазбавіцца ад сметніцы, што стаіць у двары. Вечер усё разносіць. У двары вельмі брудна.

Мікалай Шыцік, вул. Б.Хмяльніцкага, 32.

— Як выкінуць смецце, калі смеццяўборачная машына прыязджае ў 14 гадзін? У гэты час амаль усе на рабоце. А калі і прыходзіла да гэтага часу, то машыны не было.

Марыя Урбановіч, вул. Меліарацыйная, 2-б.

За адказам карэспандэнт «РГ» звярнулася ва унітарнае прадпрыемства «Камунальнік» да намесніка дырэктара па жыллёвым пытаннях Валерыя Віткоўскага.

— Што тычыцца першага пытання, то норма адлегласці сметніцы ад дома павінна быць да 400 метраў. Але адна справа нормы, а іншая —

Шмат у якіх дварах стаяць смеццевыя кантэйнеры. Але не ўсім маладзечанцам гэта падабаецца.

Фота Юрыя КАРПІЦКАГА.

фінансаванне. Паставіць кантэйнер у двары гэтых дамоў не атрымліваецца. Па-першае, няма кантэйнера, па-другое, няма ўмоў для яго ўстаноўкі.

Адлегласць ад вокнаў будынка павінна быць не менш за 25 метраў. На праезную частку таксама не паставіць. Каля газавай пляцоўкі кантэйнер варты абавязкова агароджваць. Ёсць прадпісанне санэпідстанцыі прапрацаваць пытанне да 1 мая па перастаноўцы смеццевага кантэйнера. Але гэта павінна быць зручна

жыхарам вуліцы Ларына, Садовай і Паркавай.

Наступнае пытанне з кантэйнерам па вул. Б.Хмяльніцкага, 32. Адказ адзін — адтуль убіраць сметніцу не плануем. Іншая праблема, якую не можам вырашыць, — паставіць агароджы вакол кантэйнераў, бо кошт адной складае мільён рублёў. Сметніц у горадзе — 47.

А ў раскіданым смецці вінаваты не толькі вечер. Жыхары кідаюць ў сметніцу і табурэты, і скрыні. Таму аб'ём хутка за-

паўняецца. Кантэйнеры прызначаны для бытавых адходаў. Дарэчы, камунальныя службы рэгулярна — не радзей чым 2 разы на тыдзень — вывозяць смецце.

Скаргаў па трэцім пытанні не было. Гэта першая. Пытанне застаецца адкрытым. Возьмем на кантроль. Увогуле па горадзе ездзяць смеццяўборачныя машыны з 5.30 да 21 гадзіны. Па графіку гэта павінны рабіць 4 машыны. Але яны ламаюцца.

Ірына РАБУШКА.

■ ПРАВЕРКІ

Выяўленыя парушэнні

МАЛАДЗЕЧНА. Маладзечанскі міжраённы камітэт дзяржкантролю Мінскай вобласці выявіў парушэнні пры чарговай праверцы прадпрыемстваў.

Пры праверцы маладзечанскіх прадпрыемстваў, якія аказваюць рытуальныя паслугі «Рытуал-сервіс», «Рамбытэхніка», «Маладзечнабудіндустрыя», устаноўлены парушэнні заканадаўчых і нарматыўных актаў па цэнаўтварэнні. Па выніках праверак суб'екты гаспадарання аштрафаваны на 1,5 мільёна рублёў, да адміністрацыйнай і дысцыплінарнай адказнасці прыцягнуты 4-х чалавек.

Пры праверцы фінансаван-

гаспадарчай дзейнасці за межнага унітарнага прадпрыемства «Харш-Бел» выявілі факты парушэння парадку правядзення знешнегандлёвых аперацый. Прадпрыемства аштрафавалі на 51,3 тысячы расійскіх рублёў.

Таксама супрацоўнікі камітэта выявілі парушэнні па пытаннях налічэння і выдачы заробатнай платы ў Пятроўшчынскай школе-садзе. Былы дырэктар Жанна Дараховіч неаднаразова дапускала грубыя парушэнні касавай дысцыпліны. Па матэрыялах праверкі ўзбуджана крымінальная справа.

Аддзел інфармацыі «РГ».

■ НАША МАРКА

Пераможца пакуль не вызначаны

ВІЛЕЙКА. 10 сакавіка закончыўся прыём прапаноў ад чытачоў «Рэгіянальнай газеты» на конкурс гандлёвай маркі і слогана Вілейскага гарадскога малочнага завода.

Толькі на рэдакцыйныя адрас і тэлефон адгукнуліся 15 канкурсантаў (ёсць сярод іх і сямейныя каманды), даслаўшы ў агульнай колькасці больш за паўсотні розных прапаноў. Ёсць з чаго выбіраць. У мінулым нумары мы ўжо пісалі аб тым, што на заводзе з усіх прапаноў адабралі прапановы чатырох канкурсантаў, імёны якіх пакуль не называюцца. Канчатковае слова — за абласным кіраўніцтвам гармалзавода, якое рашэнне яшчэ не прыняло.

Нагадаем, ААТ «Вілейскі гармалзавод», прадукцыя якога добра вядомая ў рэгіёне і за яго межамі, а таксама рэдакцыя нашай газеты аб'явілі конкурс сярод чытачоў выдання на лепшы слоган (дэвіз) і гандлёвую марку прадпрыемства. Для пераможцаў конкурсу прадугледжваецца першая прэмія ў памеры 100 тысяч рублёў, другая — 50 тысяч, а таксама заахвочвальныя прызы — «малочныя карзіны» з наборам высакакасных прадуктаў вытворчасці Вілейскага гармалзавода.

Узрост удзельнікаў конкурсу — самы розны. Арыцём Якубовічу з Маладзечна 9 гадоў, а ёсць у стосе прапаноў і работы пенсіянераў. І сярод гэтых прапаноў ёсць не проста тыя, за якія можна ўчапіцца, але якія варты будзе скарыстаць.

«Пачнем раніцу разам!» — кажа маладзечанка Ганна Альфер са сваёй сям'ёй. І ад-

ной з 10 прапаноў яе прапаноўва надаць прадукцыі Вілейскага гарадскога малочнага завода гандлёвую марку «Раніца».

«З'ясі і яшчэ прасі!» — заахвочвае пакаштаваць вілейскага тварагу сямікласніца маладзечанскай СШ№6 Аня Нагайцава. І дадае, што вілейскае малако — самае смачнае на свеце, і пра гэта ведаюць усе дзеці.

Леанід Пасахаў, таксама маладзечанец, дае з густам і дакладнасцю падрыхтаваны праект сваіх прапаноў, з дакладнасцю апісвае кожны мастацкі элемент свайго эскіза.

Наш чытач Дамітрый Балаш ад імя вілейскіх вытворцаў сцвярджае сярод іншага: «Мы працуем — вы атрымліваеце асалоду». А гандлёвай маркай, на яго думку, могуць быць словы «Сілушка», «Прасторы» і іншыя.

Маладзечанка Жанна Гарун, якая прынесла ў рэдакцыю шмат прапаноў, у сваім лісце піша:

Сыры, смятану, малако — чамусьці — Вязуць аднекуль зневедама. Паверце, лепей ў Беларусі Сваё, з Вілейкі, побач, дома!

І дадае: «Ну, а што да малочных прадуктаў, то я на іх вырасла. А цяпер на пенсіі... Здаецца, і не варты размовы. А перавага, безумоўна, за вілейскімі малочнымі прадуктамі, бо дзешавейшыя, ды і лепшыя. Таму і вершы лёгка склаліся. Мы наўмысна не раскрывалі ўсёй нашай конкурснай пошты — што за інтрыга атрымаецца? Але абавязкова паведамім аб яго выніках.

Мікола ГАЙДУК.

Курсы валют НБ РБ

	27.03 руб.	3.04 руб.
Долар ЗША	1994,00	2000,00
Еўра	2121,32	2166,70
Злоты	490,83	490,95
Літ	614,46	627,64
Расійскі рубель	63,54	63,93

«Вулічныя» курсы ў Маладзечне

Долар	1975/1998	1990/2005
-------------	-----------	-----------

Маладзечна

Цэны на рынку

Прадукты	Цана (руб.)	26.03	2.04
Кілабаса с/вялен., 1 кг	11890	11890	
Сасіскі, 1 кг	3900	4090	
Селядзец, 1 кг	2800	2800	
Рыс, 1 кг	780	780	
Грэчка, 1 кг	1400	1400	
Цукар, 1 кг	1140	1140	
Яйкі курыныя, 1 дзес.	1150	1000	
Алей, 1 л	1700	1700	
Маянэз, 200 г	300	450	
Кава «Пэле, 100 г	2000	2000	
Шпроты, бляшанка 160 г ..	800	800	
Соус там. «Мінскі», 0,5 л ..	650	650	
Цыбуля рэпчатая, 1 кг ..	950	950	
Капуста, 1 кг	840	1000	
Морква, 1 кг	1000	1000	
Лімоны, 1 кг	2200	2400	
Апельсіны, 1 кг	1700	1800	

Сялянскія прадукты

Малако, 1,5 л	600	600
Смятана, 1 л	1700	1700
Масла, 1 кг	4000	4000
Тварог, 1 кг	1700	1700
Яйкі курыныя, 1 дзес.	1300	1400
Бульба, 1 вядро	3800	3600
Яблыкі, 1 кг	1000	950

УП «БРАЙТНЕС» ПРИГЛАШАЕТ
ДЕВУШЕК ПРИВЛЕКАТЕЛЬНОЙ
ВНЕШНОСТИ
НА ВЫСОКОПЛАЧИВАЕМУЮ РАБОТУ В
ЯПОНИЮ
ПЕВЦАМИ, ТАНЦОВЩИЦАМИ,
ХОСТЕСС
Предварительное собеседование
с работодателем
11, 12 апреля с 12:00
г. Минск, ул. Захарова, 24, офис №5
(ст. метро Площадь Победы)
т.: (017) 284-78-88 (с 12.00 до 17.00)
т.моб.: (8-029) 685-50-85

прадам **МУКУ**
з трыцікале па цане 9700 руб. за 1 мех.
На аптовы гандаль скідка.
У наяўнасці іншая жытняя мука.
Тэл. у Маладзечне 63924, (8-029) 6561592.
Падпісе абавязковай сертыфікацыі. Ліц. №371 Мінскай вобласці ГРВ. 26.10.2000-26.10.2005.

Металічныя дзверы з дамафонам для пад'езда. Устаноўка
Т. у Маладзечне 65166
Падпісе абавязковай сертыфікацыі. Ліц. №2609 Мінскай вобласці ГРВ. 30.05.2002-28.05.2007.

ООО «Тэра-трейд»
приглашает за наличный и безналичный расчет
СЕТКА
в ассортименте
болты, гайки, саморезы,
шайбы, винты
любых типоразмеров
Тел. (01773) 70091, 70002, 71533.)
с 8.00 до 17.00.
Выходной: суббота, воскресенье.
Ліц. №1126 Мінскай вобласці ГРВ. 28.05.2002-28.05.2007.

магазин
«Свет шын і акумулятару»
Маладзечна, вул. Прытыцкага, 14
за наяўнасці і безняўнасці рэзак
шыны (грузавыя, легкавыя), камеры, АКБ
глушыцелі, масла, фільтры,
запальныя свечкі, вадкасці, запчасткі,
аўтакасетныя і іншыя аўтаапараты.
Возьмем тавар на рэалізацыю.
Тэл. у Маладзечне (01773) 74054
Падпісе абавязковай сертыфікацыі. Ліц. №371 Мінскай вобласці ГРВ. 26.10.2000-26.10.2005.

Запчасти
да а/м ГАЗ, УАЗ, ЗІЛ, МТЗ, МАЗ, ПАЗ
і сельгастэхнікі, АКБ, гума R13-20 са
склада ў Маладзечне.
Тэл./факс у Маладзечне 71754.
Падпісе абавязковай сертыфікацыі. Ліц. №1 Сталіцкай вобласці РВК.
22.06.2000-22.06.2005.

помнікі
з граніту і мармуровай крошкі.
Розныя формы.
Т. у Маладзечне 34171

Вакансія – карэспандэнт

Рэдакцыя «Рэгіянальнай газеты» праводзіць конкурс на замяшчэнне вакантнай пасады карэспандэнта.

Патрабаванні: уменне ўбачыць факт, працаваць са словам, камунікабельнасць, адказнасць, валоданне персанальным камп'ютэрам або жаданне яго асваення, імкненне удасканалваць свой творчы патэнцыял, вышэйшая адукацыя.

Рэзюмэ з суправаджальным пісьмом дасылаць на паштовы або электронны адрасы газеты ці факсам да 30 красавіка. Пры неабходнасці далейшых кантактаў рэдакцыя скантактуецца з патэнцыйнымі кандыдатамі.

222310, Маладзечна, Вялікі Гасцінец, 68а.

Электронны адрас: regionnews@promedia.by

Факс: 01773—69667, 53841.

Марафон даецца не кожнаму

Правілы спаборніцтваў

Вясенні марафон з 1998 года традыцыйна праводзіцца ў Маладзечанскім басейне. Спаборніцтвы праходзяць штогод у апошнія выхадныя сакавіка. Сёлета ў суботу дзяўчаты плылі 10 кіламетраў (гэта 400 адрэзкаў у 25-метровым басейне). Удзельнічала 9 спартсменаў. Мужчыны плылі адлегласць у 2 разы большую. Стартавала 6 спартсменаў.

Вынікі «Вясенняга марафону-2003»

Дзяўчаты:

1. Яўгенія Ламака (Маладзечна) 2:11.00,86
2. Анастасія Лях (Маладзечна) 2:14.01,61
3. Вераніка Бурсевіч (Маладзечна) 2:14.56,34
4. Вольга Уткіна (Маладзечна) 2:20.56,00
5. Вольга Ясіновіч (Барысаў) 2:22.40,50
6. Кацярына Луніна (Мінск) 2:25.55,00
7. Марыя Уладыка (Слуцк) 2:26.18,09
8. Таццяна Шавярдак (Маладзечна) 2:29.11,01
9. Наташа Сушчанка (Маладзечна) 2:32.05,22

Хлопцы:

1. Сяргей Пуцько (Наваполацк) 4:07.27,23
 2. Сяргей Лосік (Слуцк) 4:24.39,00
 3. Ягор Дабранскі (Маладзечна) 4:53.35,90
- Яшчэ 3 спартсмены сышлі з дыстанцыі.

Прызны

Чэмпіёны атрымалі 40 і 60 тысяч рублёў адпаведна. Сярэбраныя прызёры – 25 і 40 тысяч рублёў, бронзавыя – 15 і 20 тысяч рублёў. Кожны ўдзельнік атрымаў майкі. Прызёры і самыя маладыя атрымалі спецыяльныя прызы.

Гісторыя марафонаў

Хроніка далёкіх і звышдалёкіх заплываў бярэ свой пачатак з часоў старажытнай Грэцыі, калі легендарны Леандр кожную ноч пераплываў праліў для сустрэч з каханай. Спартанскія воіны пры бітве ля Фермапілаў пераплылі рэчку і знішчылі ўвесь флот праціўніка. У наш час праводзяцца традыцыйныя заплывы праз праліў Ла-Манш, які збірае да 200 удзельнікаў. Заплывы на 30 кіламетраў штогод у саветскія часы праводзіўся ў Чэбаксарах. Заплывы на 5 і 25 кіламетраў уключаны ў праграму чэмпіянатаў свету па водных відах спорту.

Медыцына

На спаборніцтвах прысутнічаюць медыкі. Яны, акрамя назірання за агульным станам спартсменаў, якія знаходзяцца пад вялікай напружкай, вывучаюць фізічныя працэсы ў арганізме. І марафонскае плаванне для гэтага найлепш падыходзіць.

МАЛАДЗЕЧНА. На мінулых выхадных прайшоў традыцыйны «Вясенні марафон».

Гэтыя спаборніцтвы ўжо шостыя па ліку. Прайшлі яны з удзелам спартсменаў з Маладзечна, Барысава, Мінска, Салігорска, Слуцка. Дзяўчаты пераадолявалі дыстанцыю ў 10, а хлопцы – у 20 кіламетраў. Турнір адначасова з'яўляецца адкрытым Кубкам горада і раёна па плаванні на доўгія дыстанцыі.

У суботу плылі «дэсятку». Новая маладзечанская «аорачка» Яўгенія Ламака па ходзе дыстанцыі ішла хутчэй за іншых і перамагла значна больш тытулаваную Насцю Лях, у калекцыі якой мноства медалёў і чэмпіёнскіх тытулаў на чэмпіянатах краіны. Давялося Насцю паспаборнічаць з мацнейшымі спартсменкамі ў свеце на чэмпіянатах свету і Еўропы. Пасля свайго пераможнага фінішу чэмпіёнка прызналася, што мэта стаць чэмпіёнкай прыйшла ў ходзе заплыву, калі ўбачыла, што рэальна можа перамагчы. А перад стартам было толькі адно жаданне: даплысці да фінішу. Трэцім стала Вераніка Бурсевіч з Маладзечна.

Мясцовыя Оля Уткіна і Наташа Сушчанка ўпершыню праплылі 10 кіламетраў. Абедзвюм на той момант было па 12 гадоў (Оля 31 сакавіка адзначыла сваё 13-годдзе). Прытым Оля спынілася ў кроку ад п'едэсталя і заняла 4-е месца.

І спецыялісты ведаюць, што 10 кіламетраў праплыць складана, а 20 – яшчэ складаней. З пачатку мужчыны даплылі да фінішу палова. Астатнія з 10-кіламетровай дыстанцыі справіліся, але потым сышлі. Адзін зыход быў «планавы»: 12-гадоваму Лёшу Дземідзюку яшчэ рана пераносіць вялікія нагрузкі і па загаду трэнеру ён спыніўся на палове дыстанцыі. У мужчыны ўсё прайшло без скурпрызаў: перамог Сяргей Пуцько з Наваполацка, для

Пераможца «Вясенняга марафону-2003» майстар спорту міжнароднага класа з Наваполацка Сяргей Пуцько. Фота Юрыя КАРПІЦКАГА.

якога гэта трэці пераможны фініш на «Вясеннім марафоне». Другім стаў Сяргей Лосік са Слуцка, трэцім – Ягор Дабранскі з Маладзечна. У адрозненне ад астатніх прызёраў, Ягор ўпершыню справіўся з марафонскай дыстанцыяй.

Нягледзячы на тое, што падобныя спаборніцтвы ўнікальныя для нашай краіны і праводзяцца толькі ў Маладзечне, колькасць удзельнікаў паступова змяняецца. Галоўны сакратар спаборніцтваў Юрый Іваніцкі тлумачыць гэта, што некаторыя вопытныя плыўцы, якія раней удзельнічалі ў маладзечанскіх марафонах, ужо скончылі кар'еру, некаторыя не бачаць вялікіх стымуляў для ўдзелу. Бо вялікая дыстанцыя «з'ядае» ў спартсменаў 3-5 кілаграмаў вагі, а грошы за перамогу сёлета невялікія.

Таму большасць карыстаецца алімпійскім прынцыпам: галоўнае – не перамога, а ўдзел. І ўдзельнічае ў спаборніцтвах дзеля таго, каб развіць у сабе маральна-валявыя якасці.

У арганізацыі спаборніцтваў дапамаглі аддзел па фізічнай культуры і спорту Маладзечан-

скага райвыканкома, Маладзечанская фабрыка мастацкіх вырабаў, прадстаўніцтва Нацыянальнага алімпійскага камітэта ў Мінскай вобласці, гандлёвы дом «Тройка» і прадпрыемствы Генадзь Хітрык, Наталля Герасімава, Алес Лях і Алес Багнюк.

Каментарый

Першы намеснік дырэктара навукова-даследчага інстытута фізікультуры і спорту Беларусі, кандыдат педагагічных навук дацэнт Павел Прылуцкі:

– Падобныя спаборніцтвы папулярныя ва ўсім свеце і ставяць звычайна адну мэту – прыцягнуць людзей да здаровага ладу жыцця. Спаборніцтвы, падобныя на маладзечанскія, – вельмі дэмакратычныя. Вось глянцё (размова ішла падчас спаборніцтваў мужчын): плывец побач майстар спорту міжнароднага класа Сяргей Пуцько, які прафесійна займаецца стаерскім плаваннем, і 12-гадовы звычайны хлопчык. Дзе яшчэ падлеткі ўдзельнічаюць разам з прафесіяналамі?

Ва ўсім свеце існуюць два віды спорту: спорт вышэйшых дасягненняў, у якім круцяцца вялікія грошы і які дае «зорак». А «зоркі» сваімі імёнамі прыцягваюць да заняткаў другім відам спорту: масавай фізічнай культурай.

У нашай краіне многа гавораць аб здароўі нацыі. Але нічога не сказана пра формы работы з насельніцтвам. Слаба мы прыцягваем народ да заняткаў спортам. На Захадзе як робяць?

У плавальным марафоне ўдзельнічаюць і прафесійныя спартсмены, і аматары плавання. Грошы за перамогу звычайна атрымліваюць першыя, бо яны больш падрыхтаваны. Але без прыза на памяць не пакідаюць нікога. Звычайна даюць прыгожыя майкі з сімвалай спаборніцтва і надпісам

«Я праплыў...» і пішучь, якую дыстанцыю пераадолеў удзельнік.

Займацца спортам у развітых краінах прэстыжна, і ўладальнік майкі з надпісам «Я праплыў 5 кіламетраў» ці «Я праплыў 10 кіламетраў» вельмі ганарыцца гэтым і служыць узорам для астатніх. Вось наглядны прыклад прыцягнення людзей у масавую фізікультуру.

Праблема месца

У аўстралійскім Сіднэі, дзе праходзілі летнія Алімпійскія гульні-2000, у горадзе, меншым за Мінск, ёсць 40 тэнісных кортаў, 20 цэраў, 8 шматфункцыянальных вялізных спартыўных комплексаў, безліч басейнаў. Жыхары горада не ведаюць праблемы занятасці вольнага часу, заняткі ў спартыўных збудаваннях там каштуюць капеек. А каб купіць абанемент у Мінскі басейн, людзі стаяць у чэргах.

Прадстаўце сітуацыю: сын паўдзельнічаў у марафоне і атрымаў майку «Я праплыў кіламетр». Наступны раз ён прыйдзе на заняткі, а бацькі пойдучь у групу здароўя і паўдзельнічаюць самі ў наступным спаборніцтве. Няхай яны праплывуць там 100 метраў, затое таксама атрымаюць майкі. Бацькі будуць задаволеныя, што перамаглі сябе і заняліся спортам. Наступны раз яны праплывуць 200 метраў і будуць рыхтавацца да новых стартаў. А майку пакажуць суседзям і калегам. І хтосьці з іх прыйдзе ў басейн...

Так да заняткаў фізікультурай прыцягваюць на Захадзе. Вось і клопат аб здароўі нацыі. А ў нас пакуль стаць праблема, дзе займацца фізікультурай. І нават у Мінску, не кажучы пра меншыя гарады і вёскі. Хача ад эканомікі не адарвешся. Масавай фізікультура – справа людзей больш-менш забяспечаных.

Юрый КАРПІЦКІ.

■ ПАРТРЭТ

Месца сустрэчы – басейн

МАЛАДЗЕЧНА. У суботу 12-гадовыя маладзечанкі Вольга Уткіна і Наташа Сушчанка ўпершыню ў жыцці праплылі 10 кіламетраў на «Вясеннім марафоне-2003».

У нядзелю Наташа была адной з суддзяў у мужчынскім заплыве. Вольга таксама прыйшла ў басейн, каб падтрымаць сваіх сяброў, якія змагаліся з сапернікамі і з сабой.

– Бацькі падтрымлівалі вас падчас спаборніцтваў?

– В.У.: Так, яны былі ў суботу ў басейне. Пахвалілі пасля спаборніцтваў. У мяне 31 сакавіка дзень нараджэння, паабячалі, што купяць мне ў падарунак джынсы і сумку.

– Н.С.: Пасля спаборніцтваў сказалі «Малайчына». Плыву такую дыстанцыю ўпершыню. Падчас заплыву пахудзела на 2 з лішнім кілаграмы.

– Як прыйшлі ў басейн?

– В.У.: У басейн і ў школу прыйшла ў адзін дзень – 1 верасня 1997 года. У плаванне мяне прывёў старэйшы брат Максім. Ён летам таго года адпачываў на Нарачы. І мяне зацікавіў сваім расказам аб дыскаціках, якія там праводзіліся. А каб трапіць на Нарач, і, ад-

паведна, на дыскаціку, трэба добра умець плаваць. І ў мяне з'явіўся стымул для заняткаў плаваннем.

– Н.С.: Мая цётка Алена Руткоўская прафесійна займаецца плаваннем. Была прызёрам чэмпіянатаў СССР і Беларусі. Яна прывяла мяне ў басейн і сказала, што плаванне здароўю не пашкодзіць.

– Як ацанілі свае вынікі?

– В.У.: Да гэтага старту ў мяне быў вопыт пераадолення 5-кіламетровай дыстанцыі. У заплыве арыентавалася на Вольгу Ясіновіч з Барысава, якая плыла па суседняй дарожцы. Пасля васьмага кіламетра вырвалася наперад. Выніковаму чацвёртаму месцу вельмі ўсцешылася.

– Н.С.: Падобную дыстанцыю праплыла ўпершыню. Вынік 2,5 гадзіны не такі дрэнны. Напрыклад, Лёша Дземідзюк сёння плыве марудней (ён 10 кіламетраў праплыў за 3 гадзіны і 3 хвіліны).

Вось такія гэтыя шасцікласніцы. Яны прыходзяць у басейн толькі дзеля таго, каб перамагчы сябе. У суботу яны праплылі неверагодныя для большасці з нас 10 кіламетраў. Думаю, яны заслужылі права называцца мужнымі.

Юрый КАРПІЦКІ.

Наташа Сушчанка і Вольга Уткіна ў суботу на спаборніцтве «Вясенні марафон» праплылі 10 кіламетраў. Фота Юрыя КАРПІЦКАГА.

У 1994 годзе ў Варшаве выйшла першая частка дзённіка мастака Фердынанда Рушчыца. Гэты гістарычны дакумент ахоплівае 1894-1897 гады і дае агляд тагачаснага жыцця. Аб захаванні спадчыны паклапаціўся яго сын Эдвард.

Дзённік Фердынанда Рушчыца

Першыя запісы дзённіка датуюцца вераснем 1894 года. Яны закранаюць не толькі ўласныя пачуцці, але і ўражанні аб падзеях і знаках часу. Шмат радкоў Рушчыца прысвяціў сваім настаўнікам Шышкіну і Куінды. Дарэчы, разам з Фердынандам у той жа час вучыўся маляванню сусветна вядомы Мікалай Рэрых.

Фердынад Рушчыца захапляўся тым, што пераносіў на палатно. Пабацьчыны маляўнічы Крым, жывапісныя краявіды Швецыі і Нямеччыны. Але больш за ўсё шанаваў менавіта мясцовыя, тутэйшыя мясціны. Шмат прац прысвяціў роднаму краю.

Бацькі мастака і ён сам жылі ў фальварку Багданаў (Валожынскі раён). У XV стагоддзі Рожчыцам належалі землі за Бугам і Мухаўцом. Дзед мастака набыў фальварак на аўкцыёне, а бацька атрымаў яго ў спадчыну.

Дзяцінства Фердынанда прайшло ў Лібаве, бо бацька працаваў на будаўніцтве Лібава-Роменскай чыгункі. Пасля сям'я пераехала ў Мінск: бацьку перавялі туды па службе.

Вольны слухач Акадэміі мастацтваў

Вучыўся Рушчыца ў гімназіі. Пасля яе заканчэння з залатым медалём у 1890 годзе паступіў на юрыдычны факультэт Пецярбургскага ўніверсітэта. У наступным годзе пачаў наведваць заняткі ў Акадэміі мастацтваў як вольны слухач. Маляванню ён навучаўся яшчэ ў Мінску ў Кузьмы Ермакова. Пасля двух год вучобы ва ўніверсітэце Фердынад развітаўся з юрыспрудэнцыяй і здаў экзамены ў Акадэмію мастацтваў.

Адначасова з вучобай Фердынад наведвае выстаўкі, робіць накіды пецярбургскіх відарысаў, часта наведвае Эрмітаж. Паўночная сталіца Расейскай імперыі патрабуе грошай. Таму, каб здабыць неабходныя матэрыялы, мастак закладае ў ламабард студэнцкі мундзір. Нават два рублі, якія ён атрымаў там, здаваліся лепш, чым нічога. Адсутнасць грошай псавала настрой і перашкаджала творчым планам.

Падчас падарожжа ў Маскву мастак наведваў бібліятэку Трацякова. Мецэнат пакінуў уражанне чалавека, які з "інтэлігентнасцю і адданасцю ставіўся да сваёй працы". Пабацьчы Рушчыца ў Трацякова палатны Паленава, Верашчагіна, Рэпіна, Сурыкава. Вялікае ўражанне пакінулі творы Айвазюскага. Нездарма нешта падобнае праглядае ў яго марыністычных творах, намалюваных падчас наведвання Крыму.

Аднак гэта было вучобай. Пасля, у Мінску, Фердынанда захапляе мясцовы каларыт, аналагічнага якому ён не бачыў ні ў чароўных фарбах Поўдню, ні ў замежжы. Таму і ма-

"Можна заставацца верным сваёй бацькаўшчыне, нягледзячы на ўсялякія спакусы... Бачым прыгажосць розных краін, дзівімся іх прыгажосці, аддаём ім належнае... Але ж любім толькі свой край, адчуваем, што ён належыць нам, а мы – яму".

«Дзённік мой! Каб прынамсі ты ведаў, як прагну быць добрым сынам сваёй Айчыны, для яе працаваць – араць, і калі што вырасце – ёй аддаць увесь плён, бо люблю яе ўсім сэрцам сваім і толькі ёй належу цэлам і душою.

Іншыя, можа, лічаць мяне касмапалітам, а я занадта горды, каб ім тлумачыць тое, чаго яны самі не ў стане зразумець. Толькі гэтым старонкам маё сэрца можа выказаць, чаго жадае і што мілуе».

17 чэрвеня 1899 года фальварак Багданаў (Валожынскі раён).

1935 год. Мастак Фердынад Рушчыца ў фальварку ў Багданаве на Валожыншчыне.

18 лістапада 1894 года Павел Міхайлавіч Трацякоў купіў у мастака эцюд, заплаціўшы аж 50 рублёў. Самалюбства было цалкам задаволена. Мастак дабіўся гэтага поспеху сам і ганарыўся, што ў акадэміі ніхто не вылучаў яго сярод іншых, не пратэжыраваў. Толькі талент у суполцы з працай і трываласцю праклаў яму дарогу да поспеху.

Людзё ён пераважна мясцовыя краявіды. Да гэтага часу адносяцца такія яго працы, як "Млын зімою пры захадзе", "Пейзаж пагоркавы з рачулкай", "Млын".

Не толькі маляваць, але і шмат назіраць, думаць

Паціху пачалі рэалізоўвацца яго малюнкi. Сярод пакупнікоў значацца Філіп'ева, Вінаградская. Але сапраўдныя таўстасумы яшчэ прыглядаюцца да маладога таленту. Напрыклад, граф Талстой на адной з выставак, набыўшы шмат эцюдаў, не купіў у мастака аніводнага.

Цікава апісана ў дзённіку праца вялікага марыніста Айвазюскага, які назваў мастакоў, што прысутнічалі на сустрэчы, сваімі ўнукамі. Карыстаўся ўвесь час ён толькі адным пэндзлем. Злёгка ім заціраў намалюванае. "За 1 гадзіну 55 хвілін зрабіў досыць вялікую карціну, а што да вартасці – дык адну з лепшых". Мастакі аддалі яму даніну павагі, і доўга яшчэ ў майстэрню заходзілі госці, каб паглядзець на гэты твор. Палітру ж дамовіліся зберагчы разам з фарбамі – як гістарычны ўспамін пра сустрэчу.

Цікавае выклікае і простая, немудрагелістая жыццёвая філасофія Фердынанда Рушчыца. Калі ехаў у Крым на ахвяраванні для яго студэнтам акадэміі Багаеўскім сродкі, Фердынад развітваецца з Мінскам і піша: "Развітанне з Мінскам пачынае новы этап у маім жыцці. Набліжае нас да вёскі, да ўласнага кавалка зямлі. Мы, нібыта пасля доўгага шукання шчасця і спагады ў шырокім свеце, пераканаліся, што знайсці яго можна толькі ў сабе, у братэрстве, род-

насных душах. Ды стомленымі вяртаемся пад той самы дах, які калісьці ўжо бачыў менш складаныя і, можа, больш натуральныя стасункі людзей".

Між іншым, навучанне падыходзіць да заканчэння. Адзнакай прафесіяналізму Фердынад адзначае, што пачаў ужо больш спакойна, без прафесійнай зайздрасці глядзець на працы іншых. Піша ў большых памерах. Не звяжае на заўвагі крытыкаў. І хоча "маляваць тое, што асабліва падабаецца! Не толькі маляваць, але і шмат глядзець, назіраць, думаць. Не звяртаючы ўвагі на дробязі, займацца натурай і мастацтвам".

Гэта адчуваюць і мецэнаты. 18 лістапада 1894 года Павел Міхайлавіч Трацякоў купіў у мастака эцюд, заплаціўшы аж 50 рублёў. Самалюбства было цалкам задаволена. Мастак дабіўся гэтага поспеху сам і ганарыўся, што ў акадэміі ніхто не вылучаў яго сярод іншых, не пратэжыраваў. Толькі талент у суполцы з працай і трываласцю праклаў яму дарогу да поспеху.

Як спеваку патрэбны слухачы, так і мастак не ўяляе свайго жыцця без адпаведнай аўдыторыі. Часам людзі прымушаюць мастака нервавацца з-за сваёй рэакцыі на яго творы. Бо каб стварыць шэдэўр, трэба шмат здароўя пакласці, а дастаткова і пяці хвілін, каб "дасведчаная публіка" ацаніла, сказаўшы, што гэта – "добра", гэта – "не зусім", а тое – "зусім не цікавае". Гэткія фразы бянтэжылі. Бо аўтару патрэбна не пахвала, але ўвага для большай пашана да яго працы. Пра гэта мастак пісаў так: "Тады хутка збіраеш працы, складаеш іх у скрыні, кідаеш на канапу і глядзіш некуды перад сабой, шкадуючы нечага, што носіш у сабе і так недарэчна паказваеш іншым".

У гэты ж час Фердынад займаецца не толькі маляваннем, але і ўдзельнічае ў рэстаўрацыі касцёла Святой Кацярыны, за што і быў запрошаны ад імя адміністрацыі ў рэстаран Дано на Мойцы. Выдае каталогі выставак. Спрабуе сабе ў якасці кніжніка мастака.

І вось першага лістапада рашэннем рады акадэміі Фердынад Рушчыца і яго калегі Рэрых, Рылоў, Багаеўскі, Барысаў, Хімона, Сталіца, Уруб-

леўскі, Калмыкоў і іншыя атрымалі званне мастака. З іх толькі чатырох – Барысава, Пурвіта, Сталіца і Рушчыца – накіроўваюць за мяжу. Але паехаў туды толькі Пурвіт. 4 лістапада мастакам ўручылі дыпламы. 6 і 7 лістапада адгукнулася на гэтую падзею пецярбургская прэса. "Пецярбургская газета", "Новы час" і "Сусветныя водгаласы" змясцілі ўхвальныя рэцэнзіі пра працу мастака.

Званне мастака

14 снежня 1897 года мастак выехаў у Багданаў, каб пачаць новы этап жыцця. У дзённіку ён адлюстраваны з 1897 па 1919 гады. Шмат цікавага даведаецца чытач з гэтых невялічкіх кавалкаў паперы, якія да гэтага часу захоўвае сын мастака Эдвард. Але віленскі перыяд жыцця цесна пераплецены з пецярбургскім. Пецярбургскае жыццё турбуе, абнадае. Вось 31 студзеня 1897 года мастак прымае ўдзел у якасці члена журы на II вясновай выстаўцы Акадэміі мастацтваў. У "Новым часе" параўноўваюць Пецярбург з Афінамі часоў Перыкла. Мастак наведвае салоны, оперу "Багема" Дж.Пучыні. Дэкарацыі да яе мастак Каровін выканаў з вялікім густам. І, нарэшце, – матэрыяльная і маральная падтрымка. Сава Марозаў прапанаваў за "Млын зімою" 600 рублёў. 10 сакавіка вядомы публіцыст таго часу Жук-Скаршэўскі запрашае Фердынанда даць інтэрв'ю.

Атрыманы за карціны сродкаў хапае на вандроўкі за мяжу. Варшава, Берлін, Парыж. Ускоды пабацьчы прыджае. Салоны. Выстаўкі. Манэ – апошняе ўражанне мастака аб Парыжы. У Мілане Фердынад наведваў Салон прыгожых мастацтваў. Высновы, якія мастак зрабіў, уражваюць.

"Можна заставацца верным сваёй бацькаўшчыне, нягледзячы на ўсялякія спакусы... Бачым прыгажосць розных краін, дзівімся іх прыгажосці, аддаём ім належнае... Але ж любім толькі свой край, адчуваем, што ён належыць нам, а мы – яму".

17 верасня 1897 года мастак пачынае маляваць "Зямлю", якая прынясе яму сусветную вядомасць, а для беларусаў стане сімвалам іх працы, жыцця. Але прага працы гоніць яго з Пецярбурга. Мастак не мае моцы знаходзіцца там. Радкі з дзённіка сведчаць пра гэта.

"Мастак заўсёды павінны зыходзіць з сябе, з уласнага пункту гледжання. Таму жыццё крыху ізаляванае, жыццё ў вёсцы спрыяе яго працы, тут ён – цэнтр вялікага кола, якое сам сабе акрэсліць. А ў вялікім горадзе гэтыя колы так перакрываюцца, так заблытваюцца, што мастак губляецца, а што найгоршае – пераконваецца, што ён паміж людзей адзінока, бо ніхто ім не цікавіцца".

Адгукнуўся ў дзённіку мастак і на спробы ўлады паставіць у Вільні помнік Мураўё-

17 верасня 1897 года мастак пачынае маляваць "Зямлю", якая прынясе яму сусветную вядомасць, а для беларусаў стане сімвалам іх працы, жыцця.

"Я знайшоў словы, якія найлепш выказваюць мэту майго жыцця і маё права жыць: "Гэтай маёй зямлі – таму, што не маю нічога больш каштоўнага, – аддаю свае пачуцці, бо ведаю, што бласлаўлены тыя землі, якія моцна любім" (Янкоўскі Ч. "Ашмянскі павет" т.IV, с.2).

ву-Вешальніку, які ў 1863-1865 гадах задушыў паўстанне ў Літве і Беларусі. Гэты помнік усё ж пастае на нашай шматпакутнай зямлі. Помнік кату. У 1903 годзе яго ўсталявалі перад Біскупавым палацам у Вільні. Але ў 1915 годзе, за некалькі дзён да ўваходу ў Вільню немцаў, помнік знялі і звеслі ў Расею.

Любыя правы прыніжэння чалавечай годнасці выклікаюць абурэнне мастака. Нават калі гэта тычыцца дэпартацыі датчан з Германіі. Пра здзекі ж з паўстанцаў 1863-1865 гадоў Фердынад ведаў з вуснаў бацькі. Асаблівае ж абурэнне выклікаюць правы гэтак званана "народнага шавінізму".

Культура не можа мець межаў

У багданаўскім жыцці здараліся і вандроўкі. Вялікае ўражанне пакінула Крэва. Замкам. Кантрастам снегу і мура. Веліччым стылем. Аднак мастак заняты падрыхтоўкай выставак у Пецярбурзе.

13 сакавіка 1899 года выстаўку акадэміі наведвае цар. "Дзве гадзіны хадзіў, усё аглядаў, але, мабыць, больш 3-х далікатнасці, чым таму, што гэта яго займала. "Яны" нас не хутка ацэняць, мы застаёмся для іх заўсёды рамеснікамі, якія палюць на іх кішэнні і ласку...". Цар набыў батальнае палатно. Адкуль брацца густу? Бачыў Фердынад 28 лютага 1900 года і ўсю царскую сям'ю: цара Мікалая II з жонкай, удаву Аляксандра III. Тлумачыў прыгажосць. Але набывалі рэчы найбанальнейшыя.

І зноў падарожжа. Кракаў. Берлін. Капенгаген. "Данія і Польшча маюць дзве аднолькавыя – вялікія смутак у сваіх дзеях і прыгожых жанчын". Вярнуўшыся, зноў за працу. Уражанні не даюць спыніцца. А запісы прысвячаюцца дому. "Я знайшоў словы, якія найлепш выказваюць мэту майго жыцця і маё права жыць: "Гэтай маёй зямлі – таму, што не маю нічога больш каштоўнага, – аддаю свае пачуцці, бо ведаю, што бласлаўлены тыя землі, якія моцна любім" (Янкоўскі Ч. "Ашмянскі павет" т.IV, с.2).

А грамадскае адштурхвала ад сябе. Іншыя з зайздрасці, асноўная ж частка – з-за непадобнасці. У артыкуле ў "Расіі" пішацца, што Фердынад мае ў сабе нешта, "што мало трогает нас". І хоць гэта непакоіла мастака, але ён стараўся думаць пра будучае. "Так мала яшчэ здзейснена, так няшмат дасягнута. Калі гляджу на тое, што я даў, – гэта так мала побач з тым, пра што я марыў і мару. А рэчаіснасць штодня рве і крышчыць сэрца. Але з ранага паглыблення і любоў – адзінае вялікае, святое і вечнае".

І нічога ўжо не дадасі. Лепш не скажаш.

Алесь ПАЛІАВЕЦ.

Беларускія грэкі адсвяткавалі юбілей

МАЛАДЗЕЧНА. Ужо 5 гадоў існуе ў горадзе рэспубліканскае аб'яднанне грэкаў "Пелапанес". Сюды ўваходзяць 350 чалавек, 150 з іх – дзеці. Грэкі знайшлі сабе прытулак на беларускай зямлі. Ствараюць сям'і з нашымі хлопцамі і дзяўчатамі. І нараджаюць маладзечанскіх, вілейскіх, валожынскіх, астравецкіх, смаргонскіх грэкаў і грачанак.

Пошукі і сустрэчы

... Рафаэль Дзельянідзі прыехаў у Маладзечна ў 1975 годзе. Пасля заканчэння політэхнічнага інстытута ў Нова-Чаркаску яго размеркавалі на маладзечанскі "Спадарожнік". Так грэк па нацыянальнасці, якога выгадавалі ў Грузіі, апынуўся ў Беларусі. З ёй яго звязвала толькі прозвішча па бацьку – Мікалаевіч...

Крок за крокам ён пачаў збіраць "сваіх". То ад каго-небудзь пачуе пра грэкаў, то сам знайдзе. Нават у пошуках землякоў у бібліятэку аднойчы завітаў. Меркаваў, што і сярод чытачоў грэкі могуць быць. Рафаэль і цяпер ведае, дзе якая грэка знайшоў. Напрыканцы 1997 года ён іх сабраў (30 чалавек) з усёй Беларусі.

Пяціцца гадамі раней Рафаэль першы раз паехаў у Афіны ў Грэцыю. У 41 год ён ўпершыню ўбачыў сваю гістарычную радзіму. "Я хадзіў днём і ноччу, — успамінае Рафаэль. — Як цяпер памятаю: мора, штэль. Нырнуць хочацца. Спякота... вельмі люблю. Афіны – гэта казка. Вялікія замкі. Здаецца, ноччу яны не зіхацяць, а гарэць". Падчас гэтай паездкі ён трапіў на вечар сустрэчы грэкаў. Адтуль і прывёз ідэю стварэння ў Маладзечне суполкі грэкаў. Над назвай доўга не думаў – "Пелапанес". Гэта востраў, дзе жылі продкі. Хутка пасля прыезду Рафаэль правёў першую нараду грэкаў. 12 землякоў з'ехаліся ў Маладзечна з усёй Беларусі. У 1998 годзе "Пелапанес" стаў рэспубліканскім аб'яднаннем.

30 землякоў сустрэліся 25 сакавіка, калі грэкі з усяго свету святкуюць дзень незалежнасці сваёй дзяржавы.

Маладзечанскі грэк Канстанцін Чалапула разам са сваёй дачкой Ксеніяй. У Беларусі Канстанцін – з 1985 года. На сваёй гістарычнай радзіме ніколі не быў. Жонка яго – беларуска. Дачка кажа, што і яна таксама. Але Канстанцін гаворыць, што гэта ёй толькі здаецца.

Фота Ірыны РАБУШКА.

Жыццё і вясна па-грэчаску

Амаль ніхто з беларускіх грэкаў не ведае грэчаскай мовы. Я ж даведалася, што ў грэчаскім алфавіце 24 літары. Што словы "ясас" – гэта прывітанне, "зоі" – жыццё. Адсюль і імя Зоя пайшло. Што "анікс" – гэта вясна, "патэра" – тата. А вось слова "мама" і ў Грэцыі мама. Дарэчы, у гэтым годзе ў СШ №3 упершыню ўвядлі фактальнае грэчаскае мове.

Што тычыцца школьных спраў у Грэцыі, то адносіны паміж вучнем і настаўнікам больш простыя. Дзеці могуць баставаць, калі ім што-небудзь не падабаецца ў вучэбным працэсе. Яны займаюцца ў адну змену. Вучэбная нагрузка на іх мінімальная. Як правіла, веды нашых дзяцей на парадак вышэй за веды грэчаскіх школьнікаў і ацэньваюцца па 20-бальнай сістэме. Так што ў нас яшчэ ўсё наперадзе!

А вось на пенсію грэкі ідуць пазней, чым мы: жанчыны – у

60 гадоў, а мужчыны – у 65. Жывуць пенсіянеры значна лепш за нашых. Усе наймаюць гаспадыню. Прыгым не столькі для працы, колькі для размоў. Часта ў гаспадыні наймаюцца віляйчанкі і маладзечанкі. Атрымліваюць яны за працу 600-800 еўра ў месяц. Напэўна, іх хапае схадзіць у грэчаскія магазіны, якіх там у дастатковай колькасці. Набудаваны адзін за адным. Шмат гіпермаркетаў, крутласутак. Мяркую, што сёлетняй зімой у магазінах на раскоп было цёплае адзенне, бо тэмпература паветра не падымалася вышэй +7 градусаў. Ды і цяпер там няма +20, што па іх мерках халаднавата. Канешне, змерзнуць можна, калі летам да +48 градусаў бывае. Увогуле грэкі апранаюцца прасцей за нас. На работу ходзяць у салядным адзенні.

Працоўны дзень у грэкаў пачынаецца з 6-9 гадзін раніцы. Працуюць да 14 гадзін дня. Потым вельмі сытна абедуюць. І... пачынаецца ціхі час. Ніхто не павінны перашкаджаць

адзім аднаму. Шумныя прадпрыемствы спыняюцца. У хаце грукатаць нельга. Усе павінны спаць. Рух жыцця падтрымліваюць прыезджыя і тыя прадпрыемствы і ўстановы, якія не могуць спыніць сваю работу. Напружаная праца працягваецца толькі па-за населенымі пунктамі. Калі парушыце цішыню ці, не дай божа, пабудзіце каго, то ведайце, што вы – парушальнік закону – закону цішыні. На вас могуць паскардзіцца і ўладам. А можна і ў бальніцу трапіць. Вы ж не ведаеце, з якім характарам грэк папаўся. Але грэчаскія медыкі абавязкова дапамогуць. Медыцына там на добрым узроўні. Калі ў вас ёсць страхавая картка, то ўсё неабходнае зробіць бясплатна. Складаную аперацыю аплачваюць часткова.

У 16 гадзін жыццё ў Грэцыі зноў пачынаецца. Вечар і ноч у грэкаў бурныя. Могуць спяваць да самай раніцы. Для адпачынку шмат начных бараў. Туды ходзяць і маладыя, і старыя. Гуляюць у нарды і шахматы. На-

ведвальнікам прапануюць халодную ці гарачую каву – салодкую, сярэдняю ці горкую.

Беларускія грэкі

Далёка не ўсе бачылі, як Рафаэль, сваю Грэцыю. Ці па-іхнему Эладу. Часцей беларускія грэкі ведаюць яе па кніжках. Грэчаскія стравы дома не гатуюць. Ім нашае сала і агурок салены падабаюцца. Пра Грэцыю ўзгадваюць калі толькі чуюцца музыка на аўдыёкасетах ці бацька керамічны посуд, які прывёзлі ім у падарунак з Грэцыі. Даведваюцца пра радзіму і на сустрэчах у "Пелапанесе". Заадно і вырашаюць свае праблемы. Іх накіпілася багата. Шмат хто з грэкаў хоча ўстанавіць свае грэчаскія карані. Для гэтага трэба мець дакументальнае пацвярджэнне. Таму робяць шмат запытаў у розныя інстанцыі. Рафаэль Дзельянідзі мяркуе, што ў Беларусі жыве 3-4 тысячы грэкаў. Але яны ўтойваюць сваё паходжанне.

Іншая праблема ў грэкаў, якія прыехалі ў Беларусь з Грузіі ў 1992 годзе. У іх няма беларускага грамадзянства. Таму наша канстытуцыя не можа іх абараніць. Каб атрымаць беларускае грамадзянства, трэба адмовіцца ад грузінскага. Для гэтага патрэбна вярнуцца ў Грузію не менш, чым на 1 год. Людзі вельмі баяцца туды ехаць, у Грузіі няма ежы, святла, цяпла. Некаторыя спрабавалі ехаць туды, але ў ранейшай сваёй хаце натыкаліся на новых незнаёмых гаспадароў.

Вялікая праблема і з грэкамі, якія былі некалі рэпрэсаваныя. Гэтыя грэкі хочуць атрымаць рэабілітацыйную картку, якая будзе сведчыць аб іх апраўданні. Трэба знайсці ранейшыя дакументы. Пакуль атрымалі толькі адну даведку.

Не менш значная праблема і з грэчаскай мовай і культурай. Варта, каб грэкі гэта ведалі. Напрыклад, цяпер яны, як і мы, рыхтуюцца да Вялікіх зена – суперсвятых грэкаў. Але Рафаэль гаворыць, што гэта мы, як яны, рыхтуемся.

Для грэкаў цяпер і Грэцыя, і Беларусь аднолькавая радзіма – адна зямля.

Ірына РАБУШКА.

■ ДАВЕДКА

На яхце і верталёце па Грэцыі

Сталіца грэчаскай дзяржавы носіць імя старажытнагрэчаскай багіні мудрасці і пазнання Афіны. Тут нарадзілася дэмакратыя. Сённяшнія Афіны – сучасны горад з галавакружным тэмпам жыцця.

У Афінах ёсць чыгуначны вакзал, адкуль адпраўляюцца цягнікі ў розныя канцы Грэцыі і ў замежжа. Кажуць, каб спазнаць Афіны, трэба заблудзіцца.

Клімат

У цэлым умераны. Тым не менш, з чэрвеня па жнівень стаіць 35-градусная спякота. Але яна цалкам пераносная, паколькі паветра невілготнае. Хаця штогод тысячы турыстаў атрымліваюць моцныя сонечныя апёкі.

У студзені, лютым і пачатку сакавіка бывае холадна і вецрана (5-15 градусаў), але ападкаў у Грэцыі выпадае няшмат. Звычайна, гэта непрацяглыя дажджы, зрэдку – навалніцы.

Транспарт

Самалёты, верталёты. Іх можна ўзяць нават напакат. Так як аўтамабіль і яхту. Цягнікі, аўтобусы, метро, таксі.

Культурныя мерапрыемствы, забавы

Афінскі фестываль, у праграме якога – канцэрты, антычная драма, опера і балет у выкананні сусветна вядомых грэчаскіх і замежных выканаўцаў. Мерапрыемствы мясцовага значэння – карнавалы.

Зімовыя і летнія адкрытыя кінатэатры. Замежныя фільмы звычайна не дубліруюцца, а ідуць з цітрамі на грэчаскай мове.

У карцінных галерэях прадстаўлены ўсе школы і накірункі сучаснага жывапіснага мастацтва.

Спорт

Водналыжны, парусны, лыжны, воднае пола, гольф, тэніс, верхавае язда, альпінізм.

Усе гэтыя віды спорту дастаткова развітыя. Маюць сваіх прафесіяналаў і аматараў-спартсменаў.

Кухня

У грэчаскай кухні ёсць 4 сакрэты: свежыя высакаякасныя прадукты, мудрае выкарыстанне траў і вострых прыпраў, грэчаскі аліўкавы алеі, асноўны прыныш рэцэптаў – прастата.

Смажаныя кветкі кабачкоў

На 5 порцый патрабуецца: 15 кветак кабачкоў, 0,5 шклянкі мукі, 1 узбітае яйцо, 0,5 шклянкі малака, 1 сталовая лыжка алею, соль, алеі для смажання. Кветкі кабачкоў прамыць і выдаліць зялёныя палёсткі. Падрыхтаваць густую кашку з мукі, яйца, малака, 1 лыжкі алею і солі. Кветкі кабачкоў акунаць па адной у кашку і абсмажваць у кіпячым алеі.

Падрыхтавала Ірына РАБУШКА.

■ «РГ»-СТАТЫСТЫКА

Грэкі ў нашым рэгіёне

Назва	Горад	Вёска
Маладзечна	14	2
Вілейка	0	18
Валожын	0	1
Мядзел	0	0
Ашмяны	0	0
Астравец	1	0
Смаргонь	2	0

Усяго ў нашым рэгіёне пражывае 38 грэкаў. Увогуле ў Беларусі – 639. Больш за ўсё іх – 131 – у Брэсцкай вобласці. На 2 менш – у Мінскай, на 8 менш – у Гродзенскай абласцях.

Лічыцца, што грэкаў у Беларусі нашмат больш, проста людзі ўтойваюць сваё паходжанне.

Падрыхтавала Ірына РАБУШКА.

■ ВІЗІТ

3 Беларусі ў Афіны на Алімпіяду

МАЛАДЗЕЧНА. На мінулым тыдні прыязджаў генеральны консул Грэцыі ў Маскве Александрас Катраніс.

Адно з пытанняў, якое абмяркоўвалася падчас візіту, было прысвечанае Алімпійскім гульням, што

пройдзюць у Афінах у 2004 годзе. Ён прапанаваў дапамагчы ў іх правядзенні ў якасці валанцёраў грэкам, якія жывуць у Беларусі, і ў нашым рэгіёне ў прыватнасці. Пакуль пагадзіўся 1 грэк.

Ірына РАБУШКА.

Усміхніцеся!

- Лепш працаваць заўтра, чым сёння! (лозунг)
- Не скардзіцеся на жыццё, магло не быць і гэтага.
- Думаю, што не зраблю памылкі, калі нічога не скажу.
- Галоўны недахоп розуму – гэта яго адсутнасць.
- Схапіць за жабры могуць толькі таго, хто трапіў на вудачку.
- Бойся ўкусу таго, хто есць вачыма.
- Самае прыемнае ў дзецях – гэта працэс іх вытворчасці.
- Не бывае так дрэнна, каб не магло быць яшчэ горш.
- Сур'ёзны твар – гэта яшчэ не прыкмета глыбокага розуму.
- “А ці не пайсці мне на работу”, — падумаў я і не пайшоў.
- У яго быў такі склад розуму, што хоць вартаўніка наймай.
- Джэнтльмен – гэта той мужчына, які, запраسیўшы дзяўчыну да сябе дамоў паглядзець гравюры, паказвае ёй гравюры.

ПАРАДЫ

Пастарайцеся, каб перамог смех

У сярэднія вякі гаварылі, што прыезд у горад вандрунага цырка важней за караван з ляркаствамі. Ужо тады разумелі, што смех і веселасць лечаць. Усё ж хацелася б ведаць, якія фізіялагічныя механізмы рэалізуюць смех у здароўе?

Як гаварыў фізіёлаг Ю. Урываеў, цэнтры смеха размешчаны ў левай частцы лобных доляў галаўнога мозгу і непасрэдна звязаны з цэнтрамі мовы. Дамінаванне левага паўшар'я мозгу прадвызначае арыентацыю на гумар.

Некаторыя лічаць, што канчатковы эффект смеху роўны ёгаўскай дыхальнай гімнастыцы. Аптымізацыя дыхання ў працэсе смеху рэзка палепшае кровазабеспячэнне органаў і тканак, нармалізуе арэтарыяльны ціск. Аўтаматычна палепшаецца і самаадчуванне чалавека, яго настрой. У Аўстраліі выйшла кніга Зігмунда Фойерабенда “Смех лечыць рак”. “Смех павінны нараджацца ў глыбіні душы, ён не прызнае аніякага фальшу. Смех – гэта светапогляд. Хвароба – таксама. Але ў аднаго чалавека не можа быць двух светапоглядаў. Адзін павінны ўзяць верх. Пастарайцеся, каб перамог смех...”

Толькі няшчасці прыходзяць самі сабой. А вось здольнасць радавацца трэба ў сабе развіваць. Вельмі важна адчуць абсурднасць няшчасця ці няўдачы, якая напаткала вас. Парада: трымайце ў бардачку свайго аўтамабіля клоўнскі нос. Надзеўце яго, калі паядзеце вечарам з работы, і паглядзіце, як будучы разгавяць на вас людзі. Гэта куды лепш, чым адразу пасля работы прапусціць чарку. А яшчэ лячыце сябе вітамінамі і зборнікамі анекдотаў: супердоза вітаміна С, супердоза смеху. Не ўпускайце любой магчымасці пасмяяцца! Старайцеся як мага больш усміхацца, і, як раіць нямецкая прымаўка, “барыце прыклад з сонечных гадзіннікаў – вядзіце падлік толькі радасных дзён”!

Алена СМЕШНАЯ.

■ ТЭСТ

Ці лёгка вы паддаецеся настрою?

Той, хто надта паддаецца настрою, страчвае пачуццё рэальнасці. Наадварот, той, хто надта цвяроза ацэньвае рэчаіснасць, у нечым абдзелены пачуццямі. Але бываюць такія моманты, калі патрэбна прыслухацца да свайго сэрца. А як у вас. Калі вы не можаце адразу адказаць на гэтак пытанне, правярце сябе з дапамогай тэста і гэтага здымка.

1. Як вы думаеце, што гэта за дом:

- а) памяшканне для скаціны;
- б) закінуты жылы дом;
- в) дом, вызначаны для зносу;
- г) дом мастака
- д) месца сустрэчы якой-небудзь секты.

2. Што б вы зрабілі, калі б вам падарылі гэты дом:

- а) прадалі б яго;
- б) карысталіся б ім і нічога не мянялі;

- в) адрамантавалі б яго і пасадзілі сад;
- г) адкрылі б санаторый;
- д) зрабілі б пансіят для адпачынку ў выхадныя.

3. Як вы сабе ўяўляеце далейшы пейзаж вакол гэтага дома:

- а) далей гэтак жа пустынна, як і на здымку;
- б) даліна, вакол якой узгоркі;
- в) блізка мора;
- г) вакол лес;
- д) побач пачынаецца вёска.

4. На што настройвае гэты від:

- а) на падрабязнае даследаванне ваколіц;
- б) допінг для рашэння сваіх праблем;
- в) на мары;
- г) на абдумванне сваіх планаў;
- д) хочацца як мага хутчэй пакінуць гэтае пустыннае месца.

5. Чым бы вы дапоўнілі гэты здымак:

- а) людзьмі;
- б) дрэвамі, кветкамі;

- в) жывёламі;
- г) небам;
- д) якім-небудзь элементам пейзажу: узгоркам, рэчкай.

6. Чо на гэтым здымку вас найбольш уражае:

- а) спосаб яго падачы;

- б) перакрываючы дарог;
- в) пачуццё бяспечнасці, якое стварае гэты дом;
- г) адзінокая далечыня;
- д) штосьці нявызначанае, што цяжка выказаць словамі.

Вынікі:

10-18 ачкоў

Калі ў вас такі настрой, што ахвотна абнялі б увесь свет, гэта адразу ж і бачна. І гэтак жа без агляду пагружаецца ў свае клопаты. Вельмі лёгка паддаецца дыяметральна супрацьлегламу настрою, і ніхто не можа вам растлумачыць, што можа быць інакш. Вы кіруецеся, галоўным чынам, пачуццямі і эмоцыямі, што часта выклікае напружанасць у навакольных. Калі б вы маглі падстройвацца пад настрой іншых людзей, вы здабылі б намнога больш сімпатый.

19-28 ачкоў

Вашыя планы бываюць не адзін раз перакрэсленыя з-за нявызначанай змены настрою. Нават калі вы пудоўна забяўляецеся, а тут раптам стала сумна ці нечакана з'явілася жаданне дзейнасці, хаця яшчэ паўгадзіны назад марылі аб адпачынку. Вельмі часта вам

бывае цяжка выканаць тое, што запланавалі. Часцей за ўсё вы аддаеце перавагу розуму, а не пачуццям, стараецеся не слухаць “унутраны голас”. Не старайцеся зразумець настрой, хутчэй, трактуйце яго як непазбежны дадатак да вашых жаданняў і абавязкаў.

29-41 ачко

Старайцеся, каб ваш унутраны настрой заўсёды адпавядаў вашым паводзінам. І наогул, засперагайцеся ад наплыву пачуццяў. У рэакцыях старайцеся кіравацца перш за ўсё рэальнасцю, а не пачуццямі. Той факт, што ў вас бывае розны настрой, павінны падказаць вам, што не ўсё ў жыцці рэгулюецца толькі розумам, не ўсё можна прадбачыць і не ўсім кіравацца.

42-51 ачко

Калі ваш мінутны настрой не адказвае вашым планам – старайцеся заглушыць яго і

Паглядзіце на таблічку і падлічыце ачкі.

	1	2	3	4	5	6
а	4	7	6	3	2	6
б	2	12	10	6	7	2
в	1	2	5	5	6	10
г	7	6	7	8	10	4
д	10	10	2	1	5	3

прызвычаіцца да сітуацыі. Знешне вы заўжды ўраўнаважаныя, нават калі ўнутры ў вас ўсё ўстае супраць таго, што, як вам здаецца, вы павінны зрабіць. Паколькі вы трымаеце свае пачуцці пад кантролем, трапляеце знянацку, калі вам не ўдаецца заставацца халодным і разумным. Вы згодныя нават з тым, што галіна, якую можна ахапіць выключна пачуццямі, застаецца для вас заўжды закрытай – толькі б не стаць залежным ад эмоцый.

52-60 ачкоў

Не існуе такой сітуацыі, у

якой настрой мог бы перашкодзіць вашым планам. Тое, што вы адчуваеце, — разумнае дапаўненне таго, што вы ў гэты момант робіце. Бывае, што вы не можаце зразумець, чаму вы такія спакойныя і стрыманыя, калі іншыя ўпадаюць у эйфарыю. Вы кіруецеся выключна розумам, і таму вам цяжка зразумець, што людзі дзейнічаюць таксама пад уплывам пачуццяў, эмоцый і настрою. Аднак вы гэта павінны ўлічваць, калі не хочаце крыўдзіць іх сваімі ацэнкамі.

Аляксандр РАЗУМОВІЧ.

■ НЯВЫДУМАНЫЯ ГІСТОРЫ

Радзільнае аддзяленне, ды не тое

МАЛАДЗЕЧНА. “Алё! Радзільнае?” Гэтае пытанне я чую дома ў тэлефоннай трубку амаль штодня.

Мой хатні і тэлефон радзільнага аддзялення адрозніваюцца на “адзінку”. Адказваю на пытанне па-рожным. Усё залежыць ад настрою.

Усхваляваны муж і бацька пытаецца, як адчувае сябе жонка, і ці можа падысці яна да тэлефона. Адказваю: “А за ёй муж прыехаў і яе выпісалі”.

– “Хто? Муж! Які муж?” – не разумее ён мяне. — А я тады хто?”

На гэтым размова і заканчваецца.

Часта просяць паклікаць да тэлефона Галю, Таню, Свету з якой-небудзь палаты. Я не адмаўляю. Толькі патрабую пачакаць гадзіну каля тэлефона. Бо трэба ж мне яшчэ да раддома ды назад збегаць.

Напэўна, мужы, бацькі, родныя памятаюць, як на пытанне, хто ў іх нарадзіўся, чулі ў адказ: двойня ці тройня. Рэакцыя была розная: “Не можа быць!?” ці “А абяцалі ж аднога!”, ці “Тры дык тры – усе памесцімся”.

Бывае, што мая 4-гадовая

Смех падаўжае жыццё. Пра гэта ведаюць і ў Маладзечне, і ў Шанхаі, і ў прыгарадзе Токіа. Усмешка не мае нацыянальнасці.

дачушка трубку здымае. З ёй таксама размову пра справы радзільнага вядуць. Яна ім у сваю чаргу “кваліфікавана” адказвае на ўсе пытанні. Толькі потым у мяне пытаецца,

дзе мы жывём і чаму ў нашай кватэры павінныя дзяцей нараджаць. Мяркую, тыя, хто размаўляе з ёй, думаюць, што гэта немаўля загаварыла, можа, і іх уласнае.

Што казаць, медыцынскія работнікі і самі часта мне тэлефануюць. Пытаюцца адзін аднаго. І вельмі здзіўляюцца, чаму іх у мяне дома няма.

Паліна ПРОЧКА.

Ліст Агінскага сыну Ірэніушу

Прапануемы ліст Міхала Клеафаса Агінскага быў знойдзены супрацоўнікамі музея Агінскага (в.Залессе Смаргонскага раёна) у час працы ў гістарычным архіве Літвы ў Вільні. Гэты ліст захоўваецца ў фондзе князёў Агінскіх і носіць назву «Бацькоўскія парады М.К.Агінскага свайму сыну Ірэніушу на жыццёвы шлях у сувязі з падарожжам апошняга на вучобу ў Італію», датаваны 1825 годам. Пакінуўшы ў 1822 годзе Залессе, Міхал Агінскі ў той час жыў у Фларэнцыі. Яго сыну Ірэніушу споўнілася 17 гадоў, і ён накіроўваўся з Залесся ў Італію на вучобу. Агінскі звяртаецца да свайго сына і дае яму парады на пачатку самастойнага жыцця. Праз гэты ліст паспрабуем трошкі па-іншаму паглядзець на вядомага кампазітара і дзяржаўнага дзеяча – як на клапатлівага бацьку, што ў далёкай Італіі не перастае думаць пра сваю сям'ю.

Для нас гэты ліст таксама з'яўляецца помнікам гісторыі XIX стагоддзя, які дае ўяўленне аб культуры і традыцыях эпохі рамантызму.

Ірэніуш Клеафас Агінскі (1808-1863) нарадзіўся ў Фларэнцыі. У Беларусь (Літву) у першы раз прыехаў каля 1811 года, але ў 1825 годзе зноў выехаў у Італію на вучобу. Пасля смерці бацькі (1833) вярнуўся і ўзяўся за кіраўніцтва вялікімі маёнткамі. Да смерці маці (1851) меў рэзідэнцыю ў Залессі. Пры ім тут была пабудавана стайня, якая захавалася да нашых дзён.

Пазней перасяліўся ў г.Рэтаў (Літва), дзе пачаў праводзіць грамадскія пераўтварэнні. У 1835 годзе адмяніў у сваіх уладаннях паншчыну, замяніўшы яе чыншам. У Рэтаве пабудоваў вуліцу і дзве шашы, адну, між іншым, да мяжы з Прусіяй. Стаў фундатарам двухкласнай аграгаспадарчай школы (1859) з узорнай гаспадаркай і навучаннем на літоўскай мове. Падтрымліваў пачатковую школу, школу музыкі і спеваў. Заснаваў вясковую апчадную касу, арганізаваў выстаўкі гаспадарчых дасягненняў. У Рэтаве быў збудаваны велічны палац са знакамітай цяплай, касцёл Святога Міхала (1853-1874), у Вільні аднавіў капліцу божлага цела ў касцёле Святога Яна, якую фундаваў яго прадад Тадэвуш.

Ірэніуш Агінскі быў жанаты двойчы: з Юзефінай Каліноўскай (1816-1844), а затым з 1845 года з яе сястрой Вольгай (памерла ў 1899 годзе), дочкамі генерала Войска Польскага Юзафа Каліноўскага. Меў ад другога шлюбу двух сыноў: Багдана Міхала (1848-1909) і Міхала Мікалая (1849-1902). Памёр і пахаваны ў Рэтаве.

Размова бацькі з сынам

Дзіця маё, ты пакідаеш бацькоўскі дом, і з гэтага першага кроку пачынаецца новы этап твайго жыцця, з гэтага моманту ты можаш сказаць сабе – я пачынаю жыццё.

Задумайся і памяркуй разважліва над гэтым словам «жыццё»: гэта не толькі праца жыцця, якая з'яўляецца агульнай для ўсіх жывых істотаў, але ўменне жыць – дзеля гэтага трэба задумацца аб сродках і сэнсе жыцця.

Няхай гэтыя словы «меркаваць, думаць» не пужаюць цябе, мой дарагі сын. Няма такога ўзросту, якому не быў бы ўласцівы розум, а навука жыцця такая ж, як і ўсе іншыя, якія было б можна вывучыць, калі толькі прызвычацца засяроджвацца на самім сабе, вывучаючы сябе, пераймаючы парады, якія даюць людзі, што будуць весці цябе першымі шляхамі твайго жыцця.

Я не далучаю сябе да ліку такіх павадыроў, але з дапамогай гэтага ліста буду размаўляць з табой так, быццам бы быў побач, даючы парад і наказы і, магчыма, яны будуць апошнія, калі толькі боская воля не дасць мне шчасця ўбачыць цябе зноў.

Вось што я табе раю і наказваю:

1. Перад усім, засвой адну ісціну – чалавек – гэта не гульня выпадку, ён не нараджаецца без мэты. Усім ён абавязаны сваёму творцу – богу, рэлігія – гэта яго абавязак, без яго чалавек нішто, усяго толькі нязначная лічба. Перш за ўсё будзь хрысціянінам – рэлігію людзям даў сам гасподзь, спачатку быў проста вернікам, але намагаўся стаць вернікам па перакананні. Усё, што зараз тут я табе апавідаю, ты яшчэ не зусім разумееш, але аднойчы пераканаешся, што гэта запаведзь змяшчае тое, што спатрэбіцца, каб быць шчаслівым.

2. Ні на імгненне не забывай нічога з таго, чым ты абавязаны сваёй самай першай дабрадзейцы – тваёй маці. Нічога з таго, што яна дала табе аднойчы, якая любіць цябе з такой пяшчотай, меры якой ты яшчэ не зразумеш, але якую ты можаш зведаць і спраўдзіць, намагаючыся быць яе вартым. Ты дасягнеш поспеху, дзякуючы добрай і цвёрдай волі, усё залежыць толькі ад цябе. Прызвычайся нічога не гаварыць, папярэдне не запытаўшыся ў сябе: «А мая маці ці ўхваліць, ці не?». І калі на гэтае пытанне тваё сумленне адкажа – мая матуля гэта ўхваліць, – тады дзейнічай

смела, тваё пачуццё цябе не падмане. Калі яно скажа табе адваротнае, устрымайся, і ты пазбавішся ад памылкі і згрызотаў сумлення. Прымаючы гэта да ўвагі, ты ўспомніш пра тое, што яна табе наказвала і прасіла рабіць. Добра падумай, сыноч, над гэтым словам «прасіць»: ці зможаш ты адмовіць просьбе маці, такой добрай, пяшчотнай і каханай, як яна! Яе просьбы накіруюць тваё паводзінаў такія:

3. Будзь заўсёды раннім – падмайся на золку, як толькі пабудзіцца, адразу падмайся і не давай часу для сну і ляюты, перамагай сябе. Першае і неабходнае – прасі захаваць тваю цудоўную матулю, прасі блаславіць тваіх родных і самога цябе накіраваць на шлях дабрачыннасці. Затым, пасля гэтай першай справы, другая – гігіена. Чысціня цела ўплывае на чысціню душы.

4. Што тычыцца ежы, ты павінны пазбягаць празмернасці, асабліва ў віне (калі не, то гэта дрэнная адаб'ецца на тваім здароўі, і ты гэта ведаеш), троху віна (на 2 пальцы), гэта ўсё, што ты можаш дазволіць сабе. Не захапляйся таксама і півам, лепш за ўсё для цябе і твайго здароўя – гэта прахалодныя напоі. Трэба каб ты ведаў, што празмерная прага – гэта вынік дрэннай звычкі ці пашкоджанага страўніка, таму трэба пазбягаць залішняга ў ежы і пітве – усяго таго, што можа нашкодзіць здароўю.

5. Ты захаваеш сваё здароўе, калі будзеш захоўваць чысціню, а таксама і рэжым. Ёсць два віды гімнастыкі, да якіх у цябе ёсць слабасць – гэта язда вярхом і плаванне. Я хачу, каб ты іх развіваў і надаваў, але каб рабіў гэта з асцярогай, якую яны патрабуюць. Спачатку я спадзяюся на чалавека, ад якога ты будзеш залежаць і давацца, як наезніку, каб разлічваць на яго разважлівасць. Што тычыцца плавання, я павінны цябе папярэджваць, а ты добра зразумееш, што ёсць вялікая розніца паміж плаваннем у моры, рацэ ці возеры. Абодва мы калісьці плавалі, як рыбы, я бачыў, як ты смела кідаўся ў ваду, гэта давала мне самае вялікае задавальненне. Але там, дзе мы праводзілі лета, мы скакалі ў мора з лодкі. Там было глыбока і далёка да дна; а большасць рэкаў заўсёды з цячэннем і ў возерах на дне травы, ціна і багна – гэта вельмі небяспечна

на для ныралышчыкаў. Калі купаешся, не забывай аб розніцы плавання ў рацэ, моры ці возеры – памятай пра ўсё, што я табе скажу.

6. Дзень трэба заканчваць таксама, як і пачынаў, з малітвай, успамінаючы тваю добрую матулю, яе клопаты аб табе. Прааналізуй сябе – ці ацаніў ты на працягу мінулага дня гэтыя яе клопаты і дабрыню. Калі ты гэта зрабіў, то ўсявышні і тваё сумленне пашлюць табе спакойны сон. Але калі, на бяду, ты гэтага не зрабіў, трэба папрасіць прабацьчання ва ўсявышняга, шчыра пакаяцца з рапэннем выправіцца і заспакоіць сваё сумленне, без чаго не можа быць сапраўднай радасці ў жыцці.

7. Для паслуг я адпраўляю з табой Санці, слугу, які 3 гады апыкуецца табой. Трэба да яго ставіцца з пяшчотай, дабрынёй і нават удзячнасцю, таму што ён пакідае сваю жонку і дзяцей, каб ехаць з табой. Але паміж дабрынёй і фамільярнасцю ёсць вялікая розніца. Першае – велікадушнасць сэрца, другое – з-за пасэрднасці і пошласці. Нарадзіўшыся ва ўмовах не абслугоўвання, а быць тым, каго абслугоўваюць, ты абавязаны гэтаму перавагай выпадковасці, таму няма ніякай прычыны гэтым ганарыцца, тым не менш, гэтая перавага дадзена табе. Табе трэба намагацца выхаванасцю і высакародствам пачуццяў, якія, надаючы табе сапраўдную значнасць, будуць табе доказам, што ўсё гэта дасталося табе толькі па волі фартуны.

8. Каб замацаваць тваю звычку самааналізу, няма нічога лепш, чым завесці дзёнік, каб запісваць усе свае ўчынкі і, асабліва, свае думкі. Гэта звычка мае падвойную выгоду: звычка засяроджвацца на самім сабе, заглядаць у сябе, захаваць сябе; другое – сфармаваць стыль, здольнасць пісаць, калі становішся пісьменнікам. Гэта прыдуманна добра, бо звычка самааналізу яшчэ спрыяе лепшаму запамінанню падзей. Я вельмі задаволены, што гэтая звычка ёсць і ў тваіх сясцёр.

9. А цяпер пра тое, што тычыцца тваіх заняткаў – тваёй вучобы. Гэты пункт спатрэбіцца, каб пазнаёміць цябе з маімі поглядамі. Я прадракаю табе кар'еру дыпламата, таму што яна, спадзяюся, падойдзе табе больш за ўсё. Неабходна, каб твае заняткі былі накіра-

ваныя для дасягнення гэтай мэты. Для пачатку – лекцыі па гуманізму. Ты ўжо валодаеш асновамі грэцкай мовы і мог бы, каб захацеў, валодаць ёй лепш. Неабходна табе прыкласці ўсе намаганні, таму што, я ўпэўнены, вывучэнне дзвюх класічных моў можа быць адначасовым, тым больш, што грэцкая мова папярэднічае лацінскай і дапамагае вывучэнню апошняй. З некаторага часу рамантызм у літаратуры, тое ж самае, што «cholegra mortus» для народаў, але гэтая бяда пройдзе, як і ўсе іншыя – добрае і прыгожае застаецца такім назаўсёды, таму што дабро і прыгажосць, так як і ісціна, не змяняюцца ніколі. Тое, што распаўсюдзіць табе тут у гэтым наказе, вышэй твайго разумення, але пачакай, пройдзе час і ты згодзішся са мной, што не можа быць добрых і моцных ведаў, калі яны не грунтуюцца на веданні гэтых дзвюх класічных моў.

10. Я не буду паглыбляцца ў дэталі розных галінаў гістарычных і філасофскіх ведаў, якія ты павінны будзеш спэцыялізавацца, каб затым служыць з гонарам; парадок пераемнасці рэчаў, так як і выбар сродкаў, заўсёды ў распараджэнні адукаванага чалавека. Я хачу далучыць яшчэ адно маё пажаданне – вывучаць сучасныя замежныя мовы, што неабходна для твайго кар'еры, якую ты сабе выбярэш. У гэтую пару твайго жыцця памяць твая такая добрая, што авалодаць мовамі будзе лёгка, і гэта, у выніку, будзе вельмі карысна для цябе, таму што, несумненна, дапаможа табе далей зрабіць кар'еру.

11. A questo fine; non dimenticare, o caro mio la dolce favolla Toscana, la lingua di quel bel paese dove il si suona. *Недастаткова толькі размаўляць з Санці, бо гэта ўсяго толькі мова вуліцы Фларэнцыі. Трэба добра вывучыць мову, неабходна яе разумець і любіць. Дзеля гэтага трэба чытаць кнігі лепшых італьянскіх аўтараў і трэба пісаць на гэтай мове. Лістуйся на італьянскай мове са сваімі сёстрамі.

12. Пасля таго, як ты скончыш падрыхтоўчыя заняткі, ты будзеш працягваць навучанне ва універсітэце. Намагайся заслужыць добраацэнныя тваіх аднакурснікаў роўнымі паводзінамі, прыязнымі і вясёлымі, для ўсіх аднолькавымі. Бываюць такія студэнты, неспакойнага харак-

тару, якім падабаецца шукаць сварак са сваімі таварышамі. Гэта чума, якой трэба пазбягаць з найлепшай стараннасцю, і самы лепшы сродка пазбягаць гэтага (я ўказваў табе вышэй) – быць з усімі як маё больш ветлівым і не ўцягвацца ў справы, якія ты лічыш для сябе непрамыслымі. Сапраўдная мужнасць у тым, каб быць непахісным і нязменным у выкананні сваіх абавязкаў. Часцей той, хто баіцца славы баязліўца і сваю ганарыстасць выдае за смеласць – той і ёсць баязліўца і даносчык. Апошнія лічыцца ў грамадстве самым агідным.

13. Поўная паслужнасць і давер да чалавека, які згодзіцца ўзяць на сябе клопат аб тваіх паводзінах і занятках. Самы лепшы сродка заахвочваць яго добразычлівасць – гэта педантычна выконваць свае абавязкі. Думаць заўсёды аб чалавеку, які будзе нас замяняць. Ты павінны павяжаць і слухаць яго, як свайго бацьку.

14. На час тваёй вандароўкі ўсё клопаты аб табе захацелі ўзяць на сябе цётка і дзядзька Далгарукія і апекавацца табой, як маці і бацька, да таго моманту, які вярнуць цябе ў рукі боскай волі, якая замяніць іх потым. Няма патрэбы табе казаць, як ты павінны сябе паводзіць са сваімі велікадушнымі роднымі. Я вельмі добра думаю аб табе, мой дружа, і ўпэўнены ў тым, што ты прыкладзеш усе намаганні, каб заслужыць іх прыязнасць, што ты будзеш шанаваць іх волевыяўленне.

Бывай, сыноч, хай неба бласлаўляе цябе, як я гэта раблю ад усяго сэрца. Пішы нам не менш 2-х разоў на месяц. Хай давер і праўда заўсёды водзяць тваім пяром. З якім задавальненнем мы будзем даведвацца аб усіх тваіх поспехах, якія залежаць толькі ад цябе, і толькі ад цябе залежыць, калі надыйдзе той шчаслівы дзень, калі мы зноў зможам цябе абняць. Калі ты нас любіш так, як я спадзяюся, гэта павінна цябе падтрымляць ва ўсіх тваіх пачыненнях. Не губляй нічога з таго, што я табе наказваў на працягу трох гадоў. Выкарыстоўвай мае наказы, каб вытрымаць экзамен, і гэта будзе адзіным сродкам, каб ты змог выканаць адну са сваіх мэтаў у Італіі, перад тым, як мы зноў убачымся, каб потым ужо ніколі не расставаліся.

Уладзімір ЛІХОТА, загадчык філіяла-музея М.К.Агінскага ў в.Залессе Смаргонскага раёна.

■ ЗВАРОТНАЯ СУВЯЗЬ

Чакаем большага аб'ёму

Публікуем найбольш цікавыя вытрымкі з лістоў нашых чытачоў, у якіх яны выказалі свае меркаванні па зместу нашай спартыўнай старонкі.

Меркаванні чытачоў

Аляксандр Вярбіцкі (Вілейка):

— Добра асвятляеца фут-бол: першыя рэспублікі, а вось абласны слаба і павярхо-ва. Мала надаеце ўвагі дзіцячаму футбалу і спорту ўвогуле. Занадта шмат месца займаюць не папулярныя зараз гарадкі... Шкада, што знік са старонак конкурс "Футболпрагноз", можна падумаць аб яго вяртанні.

Мікалай Кіндра (Смаргонь):

— Навіны даюцца мясцовыя, таму заўсёды цікавыя. Сапраўды, хацелася б, каб інфармацыя займала больш месца, чым адна старонка. Аднак гэта газета не спартыўная, патрэбна і іншая інфармацыя... Зараз, калі аб'ём газеты павялічыўся, можна хаця б раз у месяц "Сектар спорту" даваць на дзвюх старонках. А прапановы? Паболей конкурсаў! Напрыклад, некалькі гадоў таму быў конкурс прагнозаў на матчы чэмпіянату Беларусі. Прызы галоўную ролю не адыгрываюць, не ўсе будуць удзельнічаць дзеля прызоў, абагаціцца ўсё роўна не атрымаецца. Пераможцам можна ўручаць дыпломы... Можна часам рыхтаваць старонкі, прысвечаныя асобным раёнам, як там развіваецца спорт, альбо асобным відам спорту, які яны развіваюцца ў рэгіёне.

Вячаслаў Курбака (Маладзечна):

— Галоўнай камандзе рэгіёну па футболе "Маладзечна-2000" трэба надаваць больш увагі: павінны быць больш дэталёвыя рэпартажы аб матчах, аб падрыхтоўцы да сезона, трэба надрукаваць календар усіх таварыскіх матчаў, а таксама больш разгорнуты календар сустрэч чэмпіянату Беларусі... Нягледзячы на рэгіянальны накірунак у асвятленні спартыўных падзей, трэба звяртаць увагу на выступленне нацыянальных зборных і клубных каманд па розных відах спорту на міжнароднай арэне, бо наш рэгіён — частка адзінай і непадзельнай Беларусі, а мы — беларусы. І таксама хацелася б бачыць календар такіх спаборніцтваў на старонках "РГ".

Каб пасля такіх змяненняў газета не стала цалкам спартыўнай, трэба зменшыць колькасць матэрыялаў па дзяржаўных спаборніцтвах (напрыклад, па дзіцячых і аматарскіх спаборніцтвах, па лёгкай атлетыцы, гарадках і т.п.).

Аляксей Прэдка (Кама-ро-ва, Мядзельскі раён):

— Я разумею, што рэдакцыя газеты размешчана ў Маладзечне, і навіны ў асноўным ідуць адтуль, але пажадана, каб крыху больш навін друкавалася з іншых раёнаў... Пажадана, каб конкурсы праводзіліся часцей і прызы былі гусцей!

Сяргей Ракоўскі (Маладзечна):

— Я хачу не прапусціць календар сёлетніх матчаў "Маладзечна-2000"... Хацелася б чытаць у большым аб'ёме пра футбол. Хацелася б, каб

Пераможца нашага конкурсу сярод чытачоў на веданне спартыўных правілаў Міраіда Сярпейка прызы атрымала ў рэдакцыі "РГ". За першае месца М. Сярпейка выйграла валейбольны мяч. Яе 20-гадовы сын Павел выйграў міні-баскетбол. Аляксандр Вярбіцкі з Вілейкі за другое месца атрымаў дартс, а смаргонец Мікалай Кіндра, які заняў чацвёртае месца ў агульным заліку, шалік ад футбольнага клуба "Маладзечна-2000".

Фота Юрыя КАРПІЦКАГА

расказалі пра спонсара "Маладзечна-2000", будзе ён ці не. Хацелася б ведаць, ці будзе існаваць калі-небудзь старая міні-футбольная каманда "Металург".

Адказы

Пра дадатковыя старонкі

Першай ластаўкай павелічэння аб'ёму спартыўнай інфармацыі былі нататкі кандыдата гістарычных навук Міхаіла Філістоўскага пра футбол і гарадкі ў Маладзечне ў пасляваенныя гады, надрукаваныя 7 сакавіка. У сённяшнім нумары падрыхтавана асобная старонка аб плаванні. Будуць ажыццяўляцца падобныя праекты і ў далейшым. Так, ужо праз тыдзень, 11 красавіка, выйдзе разгорнуты матэрыял, прысвечаны старту ФК "Маладзечна-2000" у чарговым чэмпіянаце вышэйшай лігі. Там будзе змешчаны і календар матчаў клуба на сезон.

Пра мясцовыя навіны

Аб значных міжнародных стартах беларусаў шмат пішуць у рэспубліканскай прэсе. Мы ж даём гэту інфармацыю, калі "засяцімся" нехта з прадстаўнікоў рэгіёну.

Нам нельга адмаўляцца ад асвятлення спартыўнага жыцця ў раёнах, бо пра тых юнакоў і дзяўчат, якія ў будучым могуць стаць зоркамі спорту, акрамя мясцовай прэсы, у іх цяперашнім узросце больш ніхто не напіша.

Мы заўсёды радыя інфармацыі з месцаў. Калі журналісты "РГ" па нейкіх прычынах прапускаюць некаторыя падзеі, то і арганізатары спаборніцтваў, і іх удзельнікі без праблем могуць патэлефанаваць у рэдакцыю альбо даслаць свае аповяды па пошце. Будзем вітаць мы і новых аўтараў, якія б пастаянна дасылалі свае карэспандэнцыі з раёнаў.

Пра конкурсы

Конкурсы, у якіх стаўка робіцца на веды, лепш праводзіць не часта (каб удзельнікі згаладаліся па барацьбе). Звычайна мы гэта робім зімою, калі вызваляецца плошча ад футбольных навін. Прагнозы ж конкурсы, магчыма, будуць праводзіцца і ў іншую пару.

Пра гарадкі

Гэта адзіны наш народны від спорту, які знаходзіцца на дастаткова высокай ступені развіцця. Думаецца, тэлебачанне магло б яго "раскруціць" да ўзроўню біятлона. Сапраўды, трэба, каб падчас спаборніцтваў на экране пастаянна была інфармацыя, хто са спартсменаў як выступае. Кідкі лідэраў можна паказаць у прамым эфіры і ў запісе, гэтак жа як стрэлы біятлістаў. Тут у гарадкоў нават перавага, бо фігуры адрозніваюцца адна ад другой, а пасля няўдалага кідку на пляцоўцы ўзняюцца самыя непрадказальныя сітуацыі, якія, дарэчы, у газеце цяжка апісаць, а вось па тэлебачанні разглядзець лёгка.

Хочацца вярнуць цікавасць да гэтай гульні ў простых чытачоў-аматараў, а таксама падаць яе ў якасці смачнага прадукта да людзей, якія маглі б укласці ў развіццё гарадкоў свае грошы. Ёсць жа пэўныя зрухі. У краіне ўпершыню праведзены клубны чэмпіянат, з'явіліся поспехі на міжнароднай арэне. Там, дарэчы, праводзяцца этапы Кубка Еўропы, падобныя на этапы Кубка свету ў біятлоне.

Пра футбольных спонсараў

Пра крыніцы вялікіх грошай, якія патрэбны футбольнаму клубу вышэйшай лігі, усё роўна поўнай аб'ектыўнай інфармацыі ніхто не дасць.

Таму лепш звяртаць увагу не пасрэдна на гульні каманды і на ўмовы для яе падрыхтоўкі. Гэтыя паказчыкі найбольш відавочна характарызуюць адносіны да клуба з боку яго гаспадароў.

Пра міні-футбол

Той "Металург" ужо існаваў не будзе. Аднак гэта не галоўнае. Маладзечанцы ж могуць добра гуляць у міні-футбол, што пацвярджаюць кожнай зімой у абласных спаборніцтвах. Справа за грашыма на існаванне клуба.

Ёсць ідэя

На заканчэнне прапанова ад аўтара гэтага каментарыя. Самым рэальным увасабленнем футбольнай аднасіці горада і раёна Маладзечна было б ўтварэнне каманды выключна з мясцовых выхаванцаў, якая б летам выступала пад колерамі "Забудовы" ў другой лізе вялікага футбола, а зімою пад сцягам ЗМК — у вышэйшай лізе міні-футбола. Гэта дазволіць з'эканоміць сродкі на існаванне дзвюх такіх каманд, забяспечыць бесперапынны трэнеравачны працэс, нарэшце, у поўнай меры паспрыяе наталенню футбольнай смагі ў маладзечанскіх аматараў спорту нумар адзін. Перад камандай не абавязкова будзе стаць задача займаць самыя высокія месцы. Выступаць будуць тыя, хто не прабіўся праз дубль у склад "Маладзечна-2000", але без футбола свайго жыцця не ўяўляе. Хтосьці захоча спецыялізавацца толькі на міні-футболе, а хтосьці — толькі на вялікім полі. У любым выпадку кадр на Маладзечаншчыне для такой каманды знойдзецца з лishкам.

Падрыхтаваў Сяргей ГАЙКОВІЧ.

■ ФУТБОЛ

Нявызначанасць

Складаная псіхалагічная сітуацыя зараз у маладзечанскім клубе.

Менш чым за два тыдні да старту чэмпіянату не было вядома, ці застанецца працаваць галоўны трэнер Вячаслаў Ахшаеў і яго памочнікі. Маладзечанцы з'яўляюцца і са складам футбалістаў.

Праблемы, як заўсёды, фінансавыя. Пры гэтым прэтэнзій да паступленняў з гарадскога бюджэту няма. Зімою планавалася, што падтрымліваць клуб на плаву будзе яго камерцыйная дзейнасць. Аднак дагэтуль карысці клубу яна не прыносіць.

Выезд у замежжа на якасныя палі ўсё адкладаўся і адкладаўся, пачынаючы з лютага. Зараз каманда рыхтуецца да стартавых матчаў чэмпіянату на земляным (без травы) полі СШ №5.

Кантрольны матч. 30 сакавіка, Мінск, грунт.

Маладзечна-2000 — Лакаматыў 0:0

Сяргей ГАЙКОВІЧ.

Табло

■ ЛЁГКАЯ АТЛЕТЫКА

МАЛАДЗЕЧНА. У швейцарскай Лазанне на мінулых выхадных прайшоў 31-ы чэмпіянат свету па кросе.

У складзе зборнай Беларусі ездзіў маладзечанец Руслан Садоўскі. На дыстанцыі 4 км ён увайшоў у сотню лепшых, што беларусам удаецца не заўсёды. Заняў 89 месца са 126 удзельнікаў, пры гэтым стаў другім чатырох суайчыннікаў.

Сяргей ГАЙКОВІЧ.

■ КАРАТЭ

МІНСК. Прайшоў рэспубліканскі турнір па каратэ на прызы дзіцяча-юнацкага спартыўнага клуба "Дынама-Арсенал".

Спартсмены спаборнічалі ў двух разрадах — ката і куміта. Усяго ўдзельнічала каля 300 каратэістаў з дзевяці спартыўных клубаў краіны. Наш рэгіён прадстаўляў клуб "Сакура". 12 выхаванцаў клуба прывезлі 6 медалёў.

У раздзеле ката Наташа Цялюкіна заняла 2-е месца сярод дзяўчынак 9-11 гадоў, а Арцём Філанюк стаў трэцім сярод хлопцаў 15-17 гадоў. У кумітае другія месцы занялі Анжаліка Тону і Арцём Філанюк, а трэція — Аляксандра Кастэнка і Яўген Шатаронак.

Аддзел інфармацыі "РГ".

■ БІЯТЛОН

МЯДЗЕЛ. Аляксей Козел заняў першае месца на чэмпіянаце вобласці па біятлоне сярод вучнёўскай моладзі.

Ён — выхаванец Мядзельскай СДЮШАР, зараз займаецца ў абласной школе вышэйшага спартыўнага майстэрства ў Плешчаніцах.

Алесь ВЫСОЦКІ.

■ НА ГЭТЫМ ТЫДНІ ГУЛЯЮЦЬ

4-6 красавіка, Маладзечна, ЗМК

Традыцыйны турнір памяці Арнольда Бохана

У суботу і нядзелю пачатак з 10-00

5-6 красавіка, Маладзечна, "Караліна"

Турнір па бильярдным спорце "Піраміда" сярод клубаў. У суботу і нядзелю пачатак з 10-00

ВІНШАВАНКІ

■ НАШЫЯ ГРОШЫ

Цэны растуць. Даходы падаюць

З юбілеем!

Жыццё Людміла Фамінічна
в. Лоцевічы Вілейскага раёна.
Мілая матуля! Сардэчна вінуем!
Жадаем моцнага здароўя, шчасця,
даўгалецця, сямейнага дабрабыту!

Толькі ты в цэлым свеце, родная,
Всё простишь, не осудишь, поймёшь.
Были в жизни твоей, мы знаем,
Ливни гроз, вихри бурь и порош.
Вьюги волосы посеребрили,
И морщинки не таят у глаз.
Только лучики в них не остыли,
Только сердца огонь не угас.
В этом мире, суровом, тревожном
Ты для нас - свет, тепло и покой.
Ты наш берег родной и надёжный
Рядом с бурной широкой рекой.
Так свети нам подольше, родная,
Долгим путь твой пусть будет земной.
Пусть беда и недоля лихая
Тебя обходят всегда стороной.
Пусть, как птицы, года пролетают -
Ты в свои пятьдесят молодая!
Пусть же старости сердце не знает,
Век живи, не болей никогда.

З любоўю і павагай муж, дачкі.

Вінуем **Барыса Віктаравіча Буркевіча**
з 40-годдзем! Жадаем шчасця, здароўя,
усяго самага добрага. *Бацькі.*

Шчыра вінуем з днём нараджэння **Ржачыцкую Ірыну!** Жадаю здароўя, шчасця,
удачы, даўгалецця, бадзёрасці, сямейнага
дабрабыту. *Света.*

Зайка! Я живу и понимаю, что не могу тебя
забыть, я от любви изнемогаю. Другого мне
не полюбить. *Юля.*

Вінуем з 40-годдзем **Андрэя Радзівілу!**
Жадаем здароўя, шчасця, кахання! З пава-
гай сям'я Кельпутай.

Вінуем з 25-годдзем **Трубач Святлану**
Чаславаўну! Жадаем быць заўсёды такою
шчыраю, прыгожаю, здароваю, бадзёраю,
рупліваю. *Наташа.*

Вінуем з днём нараджэння **Губіч Свят-
лану** з в. Іжа. Жадаем шчасця, удачы, здо-
роўя і поспеху ў вучобе. *Лена, Таня і Оля.*

Вінуем з 25-годдзем **(Губіч) Трубач**
Святлану! Жадаем шчасця, здароўя, сямейнага
дабрабыту, радасці і удачы. *Сям'я Карпіцкіх.*

Вінуем з 25-годдзем **Гатэіну Наталі-
ю Іосіфавічу!** Жадаю здароўя, сямейнага
дабрабыту, шчасця, радасці і кахання. З
павагай *Эдуард.*

Вінуем **Занкавіча Юру** з Вілейкі з днём
нараджэння! Здароўя, кахання, удачы.
Мама, тата, брат.

Вінуем **Клімовіча Івана Зігмундавіча**
з Вілейкі з днём нараджэння! Жадаем здо-
роўя, дабрабыту! *Жонка, дзеці.*

Вінуем з днём нараджэння музычнага
кіраўніка д/с №5 г. Вілейкі **Вазнік Людмілу**
Іванавічу! Здароўя, грошай. *Калектыў.*

Вінуем з днём нараджэння дарагою мату-
лю **Більдзюг Галіну Станіславаўну!** Жа-
даем шчасця, здароўя, поспеху. *Дзеці.*

Вінуем **Аляксандра Уладзіміра** з юбілеем!
Жадаем здароўя, кахання, удачы, сямейнага
дабрабыту, вечнай маладосці. *Жонка,
дачка, сын.*

Вінуем **Леакадзію Гаўрылаўну**
Давідовіч з 55-годдзем! Жадаем здароўя,
шчасця, удачы. *Муж, дзеці, унук.*

Вінуем **Касцюковіч Таццяну** з днём нараджэння!
Жадаем здароўя, шчасця, удачы, дабрабыту і кахання. *Сям'я Бічун, Мілкота.*

Вінуем дарагога **Рубана Пятра Іосіфавіча** з юбілеем. Шчасця, здароўя, даўгалецця,
дабрабыту табе на доўгія гады жыцця!
Шура з Вілейкі.

Вінуем **Івана Васільевіча Глухава** з 55-
годдзем! Здароўя, даўгалецця, здзяйснення
ўсіх мараў. *Любячыя Лена, Дзяніс.*

Міністэрства стытэстыкі і аналізу падлічыла, што за студзень-люты цэны на спажывецкія тавары падняліся на 6,3%. Ды і без дадзеных чыноўнікаў кожнаму пакупніку зразумела, што цэны не стаяць на месцы – просты поліэтыленавы пакет з малюнкам “у кветачкі” ў магазінах ужо каштуе больш за 300 рублёў, не кажучы ўжо пра тавары больш сур'ёзныя. Сакавіцкая інфляцыя яшчэ не падлічана, але меншай яна не будзе, бо росту спажывецкіх цэн садзейнічае павышэнне цэн вытворцаў прамысловай прадукцыі вытворча-тэхнічнага прызначэння. Спадаючыся на зніжэнне тэмпаў інфляцыі вясной, Нацыянальны банк краіны з 21 сакавіка знізіў стаўку рафінавання да 37%, што, безумоўна, прывядзе да зніжэння даходнасці зберажэн-

няў грамадзян. Раённыя газеты ўжо ўвесь тыдзень друкуюць аб'явы банкаў аб зніжэнні ставак да 36-37% гадавых. Даходнасць укладанняў грамадзян у беларускіх рублях падае – цяпер яна складае 3% у месяц, што дазваляе хоць і не зберагчы сродкі ад росту цэн, дык хоць трохі падзарабіць у парананні з ростам курсу замежнай валюты. Так, за тры месяцы года рубель у адносінах да долара страціў 80 рублёў, а за гэты перыяд долар, прапанаваны ў беларускі рубель і размешчаны ва ўкладзе ў банк, прынёс бы 180 рублёў. У выніку даход склаў бы 100 рублёў – нядрэнна. Менавіта таму ўклады ў банках растуць – за студзень-люты 2003 года яны павялічыліся на 21,5 працэнта. Крыніца гэтага росту – абавязковая, згодна з указам прэзі-

дэнта, выплата заробтнай платы работнікам. Бюджэт і суб'екты гаспадарання выдаюць рабочым і службоўцам не заробленую фактычна зароботную плату, якая асядае ў банках, фарміруе попыт на наяўную замежную валюту. Долар і так ужо дасягнуў даўно прагназуемага ўзроўню 2000 рублёў. Далейшы пад'ём курсу будзе вызначацца ўкладаннем грошай у аграсектар, ростам інвестыцый у эканоміку дзяржаўных прадпрыемстваў, якія падаюць у бездань. Суадносіны курсу долара да еўра ў першую чаргу будуць вызначацца ростам цэн на нафту, падзеямі ў Іраку. Чым горшыя весткі з месцаў ваенных дзеянняў, тым ніжэй будзе курс долара. Аднак адзінай еўрапейскай валюце не варта радавацца – агрэсія ЗША і Вялікабрытаніі ўсё

роўна калі-небудзь закончыцца, а тады ўжо амерыканцы возьмуць сваё. І еўра рэзка пакоціцца ўніз.

Беларускай валюце пакуль нічога не пагражае – яна не залежыць ад сусветных тэндэнцый і біржавых здзелак. Курс даўно вызначаецца стратэгіяй развіцця эканомікі краіны, і яго параметры вызначаны да канца года. Магчымыя яго хістанні могуць толькі ўзмацніць рызыку ўбытку ад зберажэнняў сродкаў грамадзян у нацыянальнай валюце. Але пакуль прапануемая банкамі стаўка, хоць і зменшыла магчымасці дадатковага даходу ад укладаў, дазваляе трохі падзарабіць – прыкладна на ўзроўні не вышэй 1,2-1,5% у месяц, што для нашай беднай краіны даволі нямала.

Міхась АЛЕКСАНДРОВІЧ.

■ СЛУЖБА ДАІ

Алкоголь машыне – не сябар

МАЛАДЗЕЧНА. 28 сакавіка ў горадзе і раёне прайшоў Дзень бяспекі дарожнага руху пад заклікам “П'яны за рулём – злачынец”. Яго галоўная мэта – яшчэ раз нагадаць вадзіцелям, што “алкоголь”, “машына” – паняцці несумяшчальныя.

Адзіны дзень інфармавання праводзіўся па ўсёй Мінскай вобласці. На здзіўленне, у Маладзечне за тры месяцы не адбылося ніводнага здарэння па віне п'янага вадзіцеля. Іх змянілі 11 асатніх: з-за наезд на пешаходаў, пераходу і сустрэч з машынамі. У міну-

лым годзе са 136 дарожна-транспартных здарэнняў 91 учынена нецвярозымі вадзіцелямі.

Як расказаў інспектар па адміністрацыйнай практыцы **Уладзімір Лукашук**, некаторыя вадзіцелі не ўчыняюць ДТЗ, затое рэгулярна затрымліваюцца патрулём. 20 сакавіка шосты раз, пачынаючы з 1999 года, аптрававаны беспрацоўны жыхар Маладзечна. Але ў гэты раз ён папаўся з-за сутыкнення яго “Вольвы-244” з ВАЗ-2101. На шчасце, абышлося без ахвяр.

Вольга ПІЛІПЕНКА.

■ КРЫМІНАЛ, ЗДАРЭННІ, ХРОНІКА

Палююць на алюміній

МЯДЗЕЛ. У раёне пачасціліся выпадкі крадзяжу каляровых металаў.

За апошні час злодзеі знялі праводы з ліній электраперадачы ў трох месцах раёна. Не грэбуюць і малым: з прысядзібнага ўчастка мядзельца скралі 60 метраў алюмініевага проваду.

Алесь ВЫСОЦКІ.

Згарэла машына

МАЛАДЗЕЧНА. 29 сакавіка ў двары па вуліцы Хмяльніцкага згарэла машына.

Машына (накшталт УАЗа, толькі армянскай вытворчасці)

з-за няспраўнасці стаяла ў двары тры тыдні. Пажар адбыўся ў тры гадзіны ночы.

Калі прыехалі пажарныя, аўтамабіль гарэў знутры адкрытым полымем. Мяркуюцца, што гэта быў падпал. Машына ўзнаўленню не падлягае.

Ірына РАБУШКА.

Марыхуана

МАЛАДЗЕЧНА. 28 сакавіка маладзечанец спрабаваў збыць марыхуану.

Гэты факт устанавілі супрацоўнікі групы па барацьбе з незаконным абаротам наркотыкаў і ДАІ Маладзечанскага ГРАУС. Праводзіцца праверка.

Ірына РАБУШКА.

■ ТЭАТР

Перанос прэм'еры

МАЛАДЗЕЧНА. 27 сакавіка ў Мінскім аblasным тэатры лялька “Батлейка” прайшоў святы, прысвечанае Міжнароднаму дню тэатра.

Адзначыць гэтую дату збіраліся прэм'ерай спектакля “Яна і я”. Але з-за хваробы выканаўцы галоўнай ролі ў спектаклі **Міхася Асановіча** прэм'ера не адбылася. Яе перанеслі на нявызначаны пакуль тэрмін.

Замест гэтага глядачы паглядзелі дзіцячы спектакль “Тыграня Петрык”. Разам з тыграняткамі яны шукалі адвагу і прайшлі ўсе выпрабаванні, пачынаючы з насмешак сяброў і да моцных вадзяных хваляў. Напрыканцы прадстаўнікі раённых і гарадскіх аддзелаў культуры, цэнтра пазашкольнай работы, сябры і іншыя глядачы ўручылі акцёрам тэатра лялек кветкі і падарункі. Так яны павіншавалі калектыў “Батлейкі” з прафесійным святам.

Вольга ПІЛІПЕНКА.

■ ІМЯНЫНЫ

4 красавіка
Праваслаўныя: Васіля, Ісака.

Каталіцкія: Вацлава, Ізыхара.

5 красавіка
Праваслаўныя: Лідзія, Амфілохія, Васіля, Генадзія, Дзмітрыя.
Каталіцкія: Ірэны, Вінцэнты.

6 красавіка
Праваслаўныя: Артамона, Захара, Пятра, Якава.
Каталіцкія: Пятра, Часлава.

7 красавіка
Праваслаўныя: Благавешчанне, Аляксандра.
Каталіцкія: Даната, Руфіна, Сатурніна, Яна.

8 красавіка
Праваслаўныя: Алы, Ганны, Ларысы, Васіля, Гаўрылы, Сілы, Сямёна.
Каталіцкія: Цэзарыны, Дзяніза, Януара.

9 красавіка
Праваслаўныя: Матроны, Івана.

10 красавіка
Праваслаўныя: Іларыёна, Сцяпана, Яўстрата.
Каталіцкія: Макара, Міхала.

■ КОНКУРСЫ

Зарабі білеты ў кіно

На мінулае пытанне паступіла 12 правільных адказаў: Ніна Гараніна прынесла ў музей старажытны бакал, і сярод будаўнічых арганізацый прызёраў у Маладзечанскім гарадскім конкурсе па ахове прыроды не было.

Па ўмовах конкурсу, пяцёрку ўладальнікаў білетаў на дваіх на прагляд фільмаў у маладзечанскім кінатэатры “Радзіма” вызначыла жэраб. Сёння пашанцавала **Каці Якубоўскай, Віктару Яцкоўскаму, Дзмітрыю Пакладку, Яўгену Дзюндзіну і Дзмітрыю Чаплінскаму**. Віншую пераможцаў і паведамляю, што білеты ў кіно іх чакаюць у рэдакцыі да наступнай пятніцы.

Наступныя пытанні. Каб адказаць на іх, прагледзьце лютаскія нумары “Рэгіянальнай газеты”.

1. Як звалі маці Адама Гуршчыка?

2. У якой краіне пахаваны Вінцэнт Жук-Грышкевіч?

Адказы прымаюцца да 15 гадзін аўторка, 8 красавіка, па маладзечанскім тэлефоне 69667. Як звычайна, на кон выстаўляюцца 5 білетаў.

Юрый КАРПІЦКІ.

Кінатэатр “Радзіма”

4-6 красавіка. Маладзёжная камедыя “Кароль вечарынак”, ЗША – у 15.00 і 17.00.

“Басейн”, ЗША-Германія, трылер – у 19.00 і 21.00. Акрамя асоб да 18 гадоў.

7-13 красавіка. Лепшы прыгодніцкі фільм (6 намінацый на прэмію “Оскар”) “Уладар кольцаў: дзве крэпасці”, ЗША-Новая Зеландыя, 2 серыі – у 18.00.

7-10 красавіка. Экстрэмальная камедыя “Адмарожаныя”, ЗША – у 21.00.

Для дзяцей

5, 6 красавіка. “Тытанік”, ЗША, мультфільм – у 13.00.

Запрашаем на маладзёжныя вечарыні ў пятніцу і суботу ў 22.00. Для вас іграе ансамбль “Бульба-бум”. Дыскатэка для падлеткаў – у суботу, у 19.00. Прыходзьце! Будзе весела. Працуе бар.

Камп'ютэрныя гульні (прыстаўка “Соні”). Штодзённая, акрамя панядзелка, з 10.00 да 22.00.

Тэл. для дзядзек: 7-15-92, 7-06-30.

Кінатэатру “Мір” г.п. Радзавічы патрабуюцца дырэктар, бармен. Т. 71702.

Купон 14

да рубрык “Віншаванкі” і “Знаёмствы”. Бясплатна змяшчаюцца тэксты аб'явам да 15 слоў. Аналімныя купоны не разглядаюцца. Пішыце, калі ласка, разборліва.

ТЭКСТ

ПРОШІВАЦЬ, ІМЯ, АДРАС (НЕ ДЛЯ ДРУКУ)

Звярніце ўвагу

Шаноўныя чытачы, калі вы хочаце павіншаваць знаёмых, блізкіх, то высылайце купон з разборліва напісаным тэкстам загадзя. Указвайце дату публікацыі – газета выходзіць па пятніцах. Бясплатна прымаюцца віншаванкі аб'явам да 15 слоў, якія паступілі ў рэдакцыю да аўторка ўключна. Зрабіце прыемнае сваім блізкім – павіншуйце іх праз газету! Калі вы хочаце размясціць аб'яву аб знаёмстве, калі ласка, указвайце адрас да запатрабавання. Бясплатна змяшчаюцца аб'явы аб знаёмстве аб'явам да 15 слоў. Публікуюцца па чарзе. Па-за чаргой – платна. Жадаем знайсці сваё шчасце!

рэгіянальная газета

ЗНАЁМСТВЫ

Прыемная жанчына 51/163 пазнаёміцца з прыемным мужчынам для сяброўскіх адносін. Маладзечна-7, н/п МС0823657.

Пазнаёмлюся з абяальным, добрым мужчынам ад 45 да 55 гадоў для сур'ёзных адносін. Пра сябе: 45/170/70. Маладзечна-4, а/с 9.

Прыемная жанчына без жыллёвых праблем пазнаёміцца з прыстойным мужчынам 48-58 гадоў без жыллёвых праблем для сур'ёзных адносін. 222310 Маладзечна-4, п/д 04831691.

Пазнаёмлюся з мужчынам для сур'ёзных адносін. 231000 г.Смаргонь, н/п КН0903835.

Мужчына 30/180/90 пазнаёміцца з жанчынай да 40 гадоў без жыллёвых праблем. Маладзечна-6, н/п МС 0629527.

48/170/80. Для стварэння сям'і пазнаёмлюся з жанчынай ад 40 да 52 год, згоднай на перезд. Маладзечна-1, н/п МС 05919556.

ТРАНСПАРТ

ПРАДАМ

- BA3-2109, 1994 г.в., шэры, 1.5 л, 5КПП. Т. у Вілейцы 57550, (8-029) 6294427.
- А/м Фор-Сіера, 1986 г.в., белы, у выдатным стане, 1100 у.а. Т. у Маладзечне 64483, (8-029) 6280984.
- Опель-Амгю-В, CD, 2.05, 1994-1995 г.в., баклажан, ёсць усё, акрамя скуры. Т. у Вілейцы 33390.
- Фіат-Кром, 2.0, 1986 г.в., эл.пакет, 1350 у.а., пэйджар, 25 у.а. Т. у Маладзечне 66948, (8-029) 6219563.
- Опель-Амгю, 1989 г.в., 2.3Д, седан. Тэл. (8-029) 6252365.
- Нядорага а/м Волва-440, 1991 г.в. Цана дагаворная. Т. у Валожыне 56237.
- А/м BA3-2103, нядорага, Опель-Аско, 1986 г.в. Т. у Вілейцы 59406.
- Тэрмінова BA3-2101, 450 у.а., BA3-2101, 500 у.а. абодва капрамонт 2003 г., магчымы торг. Т. у Вілейцы 58188, (8-029) 6658291, (8-029) 6392522.
- Фіат-Тэмпу, універсал, 1.65, 1994 г.в., Рэно-Рані, 5 месцаў, грузавы, 1.45, 1992 г.в. Т. у Вілейцы 58086.
- ІЖ-Планета-Б, 1990 г.в., выдатны стан. Т. у Вілейцы 53895.
- На запытцы Волва-універсал, 1976 г.в. Т. у Вілейцы 33799.
- Аудзі-80К, 1988 г.в., 1800 см³, 1 гаспадар, з Германіі. Тэл. (8-029) 6245973.
- Форд-Скорпіё, 2.0і, 1986 г.в., выдатны стан, 1400 у.а. Тэл. (8-029) 6155849, (8-029) 6355849.
- MB-100, 1991 г.в., 2.4Д, 8 месцаў, 3600 у.а., торг. Т. у Валожыне 54213.
- AUDI-100, 1984 г.в., 2.0і, газ-бензін. Т. у Мядзелі 50051, (8-029) 6650051.
- А/м Хундай-Лантра, 1992 г.в., 1.5і. Т. у Мядзеле 48515.
- Масквіч, цана дагаворная. Т. у Маладзечне 69084.
- Гольф-2, 1984 г.в., тур.дизель, 1.6, 5-дверны. Т. у Маладзечне 75362.
- Мерседэс-200Д, 1977 г.в., 1200 у.а., добры стан, торг. Т. у Маладзечне 50649 (пасля 18.00), (8-029) 6568360.
- VW-Пасат-В-4, універсал, 1995 г.в., 1.85, цёмна-сіні, 4500 у.а. Тэл. (8-029) 6012521.
- Хундай-Лантра, 1995 г.в., з Германіі, 2400 у.а., торг. Т. у Маладзечне 32988.
- Аўтамабіль Опель-Кадэт універсал, 1986 г.в., 1.35, добры стан, тэрмінова, нядорага. Т. у Маладзечне 54335.
- А/м Таёта-Карапа, 1993 г.в., 2.0Д, Тэрмінова, нядорага. Гума R-14, пара. Т. у Маладзечне 76256, (8-029) 6366373.
- Форд-Скорпіё, 1992-93 г.в., 2.0 DHC, 3 месцы з Германіі, л/д. Т. у Маладзечне 52008, (8-029) 6852008.
- Форд-Эскорт 1985 г.в., 1.65, 5-дверны, люк, 1000 у.а., торг. Т. у Маладзечне 76542.
- ФВ-Джэту, 1991 г.в., 1.65, Т. у Маладзечне 69888.
- VW-14, 1995 г.в., 2.4Д, 8-месны, цана дагаворная. Т. у Маладзечне 62476, (8-029) 6553816.
- Мазда-626, 1986 г.в., 2.0, эл.пакет, металік, музыка. Тэл. (8-029) 6863808.
- BA3-2103 па з/ч. Тэл. (8-029) 6374195.
- А/м Сват-Таледа, 1.85, мана, 1994-95 г.в., чорны, г/у, імобайзер, люк, 2 АЗРБГ. Т. у Маладзечне 34355.
- Траі колы ГАЗ-53 у зборы, два новыя, нядорага. Т. у Маладзечне 31258.
- Опель-Астру караван, 1992-93 г.в., 2.0і, навароты, белы, 1650 у.а. Т. у Вілейцы 32739.
- А/м КамАЗ з прычэпам, VW-Джэта. Т. у Маладзечне 61459.
- Опель-Астру, 1992 г.в., белы, 1.4 мана, эл.карэктар фар, каталізатар, 2850 у.а., выдатны стан, тыдзень з Германіі. Т. у Вілейцы 64525.
- Опель-Вектру-В, 1996 г.в., дизель. Тэл. (8-029) 6153865.
- Форд-Эскорт, 1992 г.в., бензін, нядорага. Т. у Маладзечне 36006.
- Аудзі-80, 1988 г.в., 1год з Германіі, 1.8 карбюратор, чырвоны, 2200 у.а. Т. у Астравы 21871 (вечарам, Сяргей).
- Форд-Арыён "Чыя", 1991 г.в., 1.45, ц/з, эл.люк, люк, АВС, велюр, блакітны металік, ідэальны стан, з Германіі, 2150 у.а. Т. у Маладзечне 35593, (8-029) 6335625.
- M-2140 1986 г.в., г/б, фаркоп. Т. у Маладзечне 26346.
- М/а грузавы, Мерседэс-Бэнц 208Д, 1992 г.в., фаркоп. Т. у Мядзеле 43206, 43140 (вечары).

СТА
(у гаражы дзіцячых балніц, вул.Вальцына 8)
Прануе: **развал-сходжанне** (камп'ютэрны стан), **шынамантаж-балансировка**, пад'ёмнік, **рамонт падвескі, ачыстка, праварка свечак запальвання пад ціскам, праварка СО**
Тэл. (8-029) 6331185.

Вырабім дзверы, вокны, балконныя рамы, налічкі, плітэусы.

Прадаём ДВП 1.22x2.14, 2.44x2.14
Т. у Маладзечне 60886, 60391.
Ціна № 1089 Мінскі абласны спецыялізаваны завод з 14.02.2002.

- NISSAN-PRIMERA, Д, 1993 г.в., Т. у Маладзечне 76705.
- А/м Нисан-Бюберд, 1988 г.в., 2.05, г/у, ц/з, л/д. Т. у Маладзечне 67967.
- Опель-Вектру, 1993-1994 г.в., літыя дыскі R15, чорны металік, ABS, г/у, ц/з, люк, нядаўна з Германіі. Т. у Вілейцы 33223, (8-029) 6254552.
- Ісузу-Мідзі, 1993 г.в., 2.2 дизель, 102 тыс. прабег, пасажырскі, фаркоп, праблемы па кузава. Тэл. (8-029) 6277259, (8-029) 6426334.
- Волва-740, 1985 г.в., 2.4Д седан, мокры асфальт, г/у, ц/з, добры стан. Т. у Валожыне 58441.
- ФГ-Гольф, 1991-1992 г.в., 1.3і, Т.А., з ФРГ. Т. у Маладзечне 32646.
- BA3-2107, 1994 г.в., спелая вішня, выдатны стан, 1550 у.а. Т. у Маладзечне 60502 (пасля 18.00).
- BA3-2106-07, 1150 у.а., торг. Т. у Маладзечне 37607.
- VW-Транспарцёр пасажырскі, 1982 г.в. Т. у Маладзечне 30540.
- BA3-21-07, 1997 г.в., белы колер, у добрым стане. Т. у Крывічах (8-297) 43750.
- Фіат-Тэмпу універсальны, 1992 г.в., 1.6 бензін, добры стан, шэра-блакітны металік. Т. у Маладзечне 40401, (8-029) 6583629.
- Аудзі-80, 1989 г.в., 3 месцы з Германіі, цёмна-сіні, выдатны стан. Т. у Сморгоні 51911.
- Тэрмінова BA3-2106, 1983 г.в., 700 у.а. Т. у Вілейцы 57768.
- Рэно-19, 1993 г.в., з Германіі; Опель-Астру, седан, 1993 г.в., з Германіі. Т. у Вілейцы (8-029) 6283849.
- Аудзі-80 (бочка), 1990 г.в., 1.8 бензін, выдатны стан, сігналізацыя, 2358 у.а. торг. Т. у Вілейцы 51000, (8-029) 6526806.
- MB-100Д, 12.1991 г.в., 2.4 см³, 5 месцаў, г/у, бітны левыя дзверы і крыло, на хад, 2550 у.а. Тэл. (8-029) 6255927, (8-029) 6255939.
- BMW-318, 1984 г.в., выдатны стан, 1150 у.а. Т. у Вілейцы 57301.
- Мазда-626, 1987 г.в., 2.0Д, сярэбрысты металік, хатчбек. Тэл. (8-029) 43488.
- Опель-Аско, хатчбек. Т. у Вілейцы 46310.
- Фіат-Кром, 2.0, 1988 г.в., бензін, 1350 у.а. Т. у Вілейцы 35425.
- BA3-2104, 1986 г.в., 10-2004г., 1250 у.а., ідэальны стан, страхука - да канца года. Т. у Вілейцы 35246 (вечарам).
- Форд-Гранад, універсал, 1984 г.в., 2.50. Т. у Вілейцы 58989 (пасля 18.00).
- BA3-2104, 1996 г.в., 1500 см³. Т. у Вілейцы 57206, (8-029) 6294427.
- Запчасткі да BA3-2108-09. Т. у Вілейцы 33656.
- ФВ-Пасат, 1984 г.в., дизель, колер цёмна-сіні. Тэл. (8-029) 6680225.
- Форд-Мандэа, 1993-1994 г.в., белы, універсал, 1.8ТД, 5 дзён у РБ. Т. у Вілейцы 42306.
- Рэно-19, 1993-1994 г.в., вішня, усё акрамя скуры і кандыцыянера. Т. у Вілейцы 51012.
- BA3-2108. Т. у Вілейцы 32133.
- Аўтамабіль Фольксваген-Вента, дизель, 1.9, 1992 г.в., г/у, сігналізацыя, 5л на 100 км. Т. у Вілейцы 58272, 53200.
- Сват-Таледа, 1992 г.в. Т. у Вілейцы 51656 пасля 19.00. Антон.
- VW-Пасат, 1.6ТД, 1989 г.в., 5 месцаў у РБ. Цана дагаворная. Т. у Вілейцы 32482.
- Опель-Вектру, 1990 г.в., 1.7Д, выдатны стан. Тэл. (8-029) 6370932. Вілейка.
- Аудзі-100, 1985 г.в., 2.0і, 1600 у.а. Т. у Вілейцы 51272.
- А/м Аудзі-100, 1987 г.в., 2.0 дизель. Т. у Вілейцы 44202.
- Форд-Мандэа, 07.1993 г.в., 1.6 DHC, з Германіі. Т. у Вілейцы 64479, 64547.
- Гольф, 1985 г.в., 1.6ТД. Т. у Вілейцы 56524.
- BA3-2106, 1990 г.в., саферы, стэра, адзін гаспадар, 1000 у.а., торг. Т. у Вілейцы 57768, (8-029) 6275394.
- Опель-Астру, 1995 г.в., чорны металік, універсал. Т. у Вілейцы 32179, 32848.
- Гольф-Гольф, 1986 г.в., 1.6 дизель, рухавік, 1.6 дизель, белы, 3-дверны, 1650 у.а. Т. у Вілейцы 57958.
- BA3-21061, 1987 г.в.; VW-Джэту, 1987 г.в., 1.6 дизель. Тэл. (8-029) 6223589.
- Рэно-Трафік, 1991 г.в., 2.1, чырвоны, грузопасажырскі. Т. у Вілейцы 33829.
- BA3-2106, 1987 г.в., выдатны стан. Т. у Вілейцы 57107.
- VW-Гольф, 1.6ТД, 5-дверны, нядорага. Т. у Вілейцы 59106, 33218.
- Аудзі-100, 1.9 бензін, 1985 г.в., 1450 у.а., торг. Т. у Вілейцы 57293, (8-029) 6266898.
- Мерседэс-200, дизель, 124 кузов, без прабегу па СНД, 3200, торг. Т. у Вілейцы 58845, (8-029) 6366570.
- Опель-Амгю, 1991 г.в., тэрмінова. Тэл. (8-029) 6261152.
- Форд-Эскорт, 1987 г.в., 1.6 дизель, 1200 у.а., торг. Т. у Вілейцы 33796.
- M-12, 1986 г.в., на хад, Т. у Вілейцы 57268 (пасля 18.00).
- VW-Гольф-111, 1993 г.в., VW-Пасат-111, 1990 г.в., Форд-Эскорт, 1994 г.в. Т. у Вілейцы 51907.
- BA3-21093, 1991 г.в., кап. ремонт рухавіка, хадавы, танна. Т. у Вілейцы 58762.
- Форд-Эскорт універсал, 1.6Д, 1986 г.в., 1100 у.а., Трактар Т-16. Т. у Маладзечне 90752.
- Опель-Кадэт, 1986 г.в., 1.6Д. Тэл. (8-029) 6998920.

- А/м Мерседэс-508Д, 3.8 аб'ём, тант. Т. у Маладзечне 99852, (8-029) 6316269.
- BA3-2109, 1988 г.в., выдатны стан, 1350 у.а. Т. у Вілейцы 57768, (8-029) 6275394.
- BA3-2102, 1978 г.в., 400 у.а., з/ч BA3-2106, Масквіч-412, газавая абсталяванне на аўтамабіль. Т. у Маладзечне 40747, 67095 (пасля 18.00).
- Альфу-Рамэа-907, універсал, 1.4 boxer, 1994 г.в., навароты, з Германіі, нядорага. Т. у Маладзечне 31730, 32444.
- А/м Міцубісі-Кольт, 1993 г.в., 1.65, чырвоны. Т. у Маладзечне 60501, (8-029) 6460501.
- А/м Дайхатсу-Апалау, 1994 г.в., з/пакет, 2200 у.а. Т. у Маладзечне 30848.
- ФВ-Пасат, 1989 г.в., 1.65, з Германіі. Т. у Маладзечне 36769, (8-029) 6636769.
- Мерседэс-200Д, 124К, Рэно-19 шмалі 1993 г.в. Т. у Маладзечне 77696, (8-029) 6361078.
- Пасат, 1993 г.в., навароты, універсал, чырвоны, тэрмінова, 2800 у.а. Т. у Маладзечне 53798.
- А/м VW-Пасат, 1.65, 1982 г.в. Т. у Маладзечне 70631, (8-029) 6405169.
- BA3-21063, 1993 г.в., добры стан. Т. у Маладзечне 50937, (8-029) 6550937.
- Опель-Кадэт, 1991 г.в., 1.6 мана, 5 КПП, 5л/100 км. г/у, ц/з, люк, велюр, фаркоп, 1530 у.а. Тэл. (8-029) 6203309.
- А/м Опель-Кадэт, 1.4 мана, 1991 г.в., седан. Т. у Маладзечне 76662.
- Пежо-605, 1991 г.в., 2.05, мокры асфальт, п.д. гр. электрыка. Т. у Маладзечне 54209.
- Л/а Дзэ-Эспера, 1995 г.в., 2.0і, г/у, ц/з, з/п, кандыцыянер, рухавік і хадавая ад Опеля. Тэл. (8-029) 6205938.
- Матацыкл ЯВА-350/634, ідэальны стан. Запчасткі. Тэл. (8-029) 6465066.
- Форд-Арыён, 1992-93 г.в., 1.8Д, ц/з, г/у, сігналізацыя. Т. у Маладзечне 39786.
- Опель-Рэкорд, 2.05, 1982 г.в. + запчасткі. Т. у Маладзечне 65819.
- Аудзі-80, 1.6Д, 1985 г.в., у добрым стане. Т. у Маладзечне 70444 (дом.), 42256 (раб.), тэл. (8-029) 6670444.

КУПЛЮ

- А/м Форд-Сіера да 300 у.а. з усімі дэфектамі, можна біты. Тэл. (8-029) 6280984.
- Новыя а/шчыны ЗИЛ, МАЗ, КраЗ і інш. Т. у Маладзечне 32636.
- Кузов "Мазда-626". Т. у Маладзечне 50071, (8-029) 6322104.
- Кузов 123 з дакументамі. Т. у Маладзечне раб. 33516, дам. 37276.
- Аудзі-100 ці 80, 1984-1986 г.в. Т. у Вілейцы 33579.
- М/а дизель, да 1300 у.а. Т. у Вілейцы 53327.
- ЗАЗ на хад у добрым стане. Т. у Маладзечне 90563.

ІНШАЕ

- Вадзіцель з м/а Транспарцёр (пасажырскі) шукае работу. Т. у Маладзечне 30540.

НЕРУХОМАСЦЬ

ПРАДАМ

- Дачу (Лазавец), тэлевізар "Рубін" 62см, прагулачную дзіцячую каляску, хамут №3. Т. у Маладзечне 62707.
- 3-пакаёвую кватэру ў Вілейцы, 7500. Т. у Маладзечне 51229.
- Дачу ў в. Прытца Вілейскі раён. Т. у Маладзечне 53443, Т. у Вілейцы 56202 (пасля 17.00).
- Участак 10 сотак, блізка возера + стары дом, патрабуе капрамонту, у краіне Маладзечна, 1300 у.а. ці абмен на а/м + даплата. Т. у Маладзечне 37346.
- 3-пакаёвую кватэру ў г. Вілейка, парк 45 м². Т. у Вілейцы 57414.
- Дом у в. Выдрычы, магчыма пад перавоз. Т. у Маладзечне 96666.
- Дом з гаспадарствамі, падведзена вада, ванна, блізка лес, рака. Т. у Маладзечне 99565.
- Цяглыны дом у в. Краснае, гаспадарствы, халадзед, два скляпы, 0.15 га, 300 м. ад станцыі Уша. Т. у Маладзечне 31798.
- Дом у вёсцы. Т. у Маладзечне 62923.
- Сядзібу (на хутары) ў Валожынскім раёне Мінскай вобласці. Участак 2 га, гаспадарствы. Т. у Мінску 2657429, Т. у Маладзечне 68871.
- Дом з выгодамі без пасрэднай, ці мяняю на кватэру ў Мінску. Т. у Маладзечне 62500.
- Дом каля в. Свір (тэлефон, лазня, гараж). Т. у Маладзечне 37294, Мядзель 42312.
- Дом на беразе возера з участкам, катэдж у г. Мядзель, 400 м ад возера Мистра. Т. у Маладзечне 60184.
- 3-пакаёвую кватэру і дом у к.п. Нарач і ў Маладзечне. Тэл. (8-029) 6447999.

- Дом з участкам на Вілейскім водасховішчы + асобны ўчастак. Тэл. (8-029) 6447999.
- Участак у прыгарадзе, дзверы, вокны. Т. у Маладзечне 63117 рабочы.
- Гараж ГК-5Р. Т. у Маладзечне 68436 (пасля 18.00).
- Дом драўляны, 7 км. ад Крэва, г/п. Т. у Сморгоні 35027, 35061.
- 2-павярховы катэдж, г/п, сад, тэлефон, камін, газавод. Т. у Сморгоні 95418 да 17.00, 33570.
- Дом у в. Каралейцы, Вілейскі раён, танна. Т. у Вілейцы 57935.
- Зруб на фундаменце, крыты (вокны, дзверы, 0.15 га. зямлі, хлеў). Т. у Вілейцы 58989 (пасля 18.00).
- Участак пад будаўніцтва (0.15 га., Снежэва), дзверы, ДВП, сетку ацяпляльную для плота. Т. у Вілейцы 57040.
- 2-пакаёвую кватэру ў Вілейцы. Тэл. (8-029) 6425327.
- Драўляны зруб 10х10 ў Вілейцы, участак 0.15 га., будматэрыялы. Тэл. 55409.
- Драўляны дом, в. Асавец, Магчыма на перавоз ці пад дачы ўчастак 50 сотак. Т. у Вілейцы 53144.
- Дом, в. Куранец, 7 км. ад Вілейкі, S= 053 га, сад, Магчымы варыянты. Тэлевізар Philips 64 см. Т. у Вілейцы 57153.
- Гараж у ГСК №3. Т. у Вілейцы 51939.
- Дом у в. Мароскі, цэглу. Т. у Вілейцы 33271.
- Дом у в. Шылавічы з выгодамі, 25 сотак. Т. у Вілейцы 42246.
- 4-пакаёвую кватэру ў п. Чысць. Т. у Маладзечне 99230.
- Драўляны дом, Краснае. Т. у Маладзечне 40056.
- 2-пакаёвую кватэру ЗПМ, 1/9, 50/30/9. Т. у Маладзечне 63955.

КУПЛЮ

- Тэрмінова дом у Маладзечне, Вілейцы або Мядзеле ад 3000 у.а. Да 15000 у.а. Т. у Маладзечне 60184.
- 2-3-пакаёвую кватэру нядорага. Т. у Маладзечне 77759.
- Тэрмінова любую кватэру. Дорага. Т. у Маладзечне 60184.
- Дом, кватэру ў Вілейцы, участак. Тэл. (8-029) 6447999.
- Дом. Тэл. (8-029) 6337321 (з 18.00 да 21.00).
- 3-пакаёвую кватэру ў новым доме, раён Незалежнасці. Т. у Вілейцы 35425.

МЯНЯЮ

- 3-пакаёвую на 1-пакаёвую, а дом на кватэру, ці прадам. Т. у Вілейцы (8-029) 6552670. 3-пакаёвую кватэру, р-н Зеніт, на меншую з даплатай. Т. у Вілейцы (8-029) 6300688.
- 4-пакаёвую кватэру на 2-пакаёвую ці невялікі дом. Т. у Вілейцы 58735, 57165.
- 3-х на 2-пакаёвую кватэру з даплатай. Тэл. (8-029) 6863808.
- 4-пакаёвую кватэру на 1-2-пакаёвую ў Вілейцы (3 паверх, тэлефон), з даплатай. Тэл. 58074, 57341.

НАЙМУ

- Тэрмінова 2-пакаёвую кватэру на набытае тэрмін. Пажадана з невялікай колькасцю мэблі. Т. у Маладзечне 76393, 52306.
- Адна-, 2-пакаёвую кватэру з мэбляй ў Вілейцы, у раёне вул. Чапаева, на працягла тэрмін. Аплата папярэдня. Тэл. (8-029) 6255255.
- Тэрмінова кватэру ў г. Маладзечна. Тэл. (8-029) 6395490.
- Жылё ў цэнтры горада. Т. у Вілейцы 55762. Тацяна.
- Гараж у ГСК-3 (Незалежнасці). Т. у Вілейцы 51390.

ПАСЛУГІ

ДЛЯ МАЛАДЫХ

- Вясельны-вячэрні салон "Надзея". Вялікі выбар убранняў. Маладзечна, вул. Будайнікова, 15а (Дом быту). Тэл. 67877. Ліц. №03204 БДААБАН 30.11.2001-30.11.2006.
- **ВЯСЕЛЬНЫЯ І ВЯЧЭРНІЯ ЎБОРЫ:** модныя, элігантныя, новыя паступленні, взлём у падарунак. Т. у Маладзечне 39293, (8-029) 6339293. Ліц. №04599 Белбэйтсаюза 18.10.1999-18.10.2004.
- **ВЯСЕЛЬНА-ВЯЧЭРНІ САЛОН "МІЛЭДЗІ".** Вялікі выбар убранняў і аксесуараў. Вул. Бульніцкага, 30 (р-н СШ №7). Т. у Маладзечне 77382. Ліц. №03576 БДААБАН 31.01.2002-31.01.2007.
- У салоне вясельнай моды "Раксала" новыя паступленні вясельных сукенак і мужчынскіх касцюмаў. Взлём у падарунак! Вялікі выбар сукенак да выпуску бабкі. **САМЫЯ НИЗКІЯ ЦЭНЫ У ГОРАДЗЕ!** Т. у Маладзечне 74109. Гасцініца "Маладзечна", 1 паверх. Ліц. №00582 да 04.06.2004 г.
- Новы салон "Лілія" прапануе вялікі выбар вясельных і вясчэрніх убранняў. Вальцыца, 9 (каля "Залатой бочкі"). Т. у Маладзечне 74812, дам 75801, (8-029) 6418594.
- **ВЯСЕЛЬНЫ І ВЯЧЭРНІЯ** уборы. Сукенкі для **ВЫПУСКА** бабкі. Т. у Вілейцы 55513, (8-029) 6655513. Ліц. № 04123 да 24.04.2007. Белбэйт.
- Салон "Наталі" прапануе шырокі выбар вясельных убораў і аксесуараў. Т. у Маладзечне 30848, 26308. Ліц. №01795 БДААБАН 8.05.2001-8.05.2006.

- Пракат Зой Іванавы прапануе вялікі выбар вясельных і вясчэрніх сукенак. Вяночак для нявесты ў падарунак. Сукенка для маці нявесты — бясплатна. Усе аксесуары для вясельня: парасцёнікі на а/м, рушнікі, кветачкі і іншае. Т. у Маладзечне 50825. Ліц. №03716 Белбэйтсаюза 13.08.99-13.08.2004.
- Вясельныя і вясчэрнія убранні. Вялікі выбар. Т. у Маладзечне 75801. Ліц. №04285 БДААБАН 20.05.2002-20.05.2007.

ВІДЭАФОТАЗДЫМКА

- Відэафотаслугі. Т. у Маладзечне

■ ЭКСПРЭС-АПЫТАННЕ
МАЛАДЗЕЧАНЦАЎАд якога пачуцця
залежае?

Людміла Барысевич, кіраўнік ансамбля танца "Сонечны праменьчык":

— Ад кахання. Але не толькі да мужчыны. Калі я люблю, я што-небудзь ствараю, я жыю. Нават ежа інакш гатуецца. Адчуваеш сябе здаровай, адчуваеш радасць жыцця. А грошы адходзяць на іншы план.

Наталля Баранова, настаўніца СШ №1:

— Ад пачуцця голаду. У большай ступені ад інтэлектуальнага. Гэта перашкаджае працаваць і жыць. Таму сілкуюся на выстаўках, у бібліятэках.

Аляксандр Васільеў, беспрацоўны:

— Ні ад якога. Я сам сабой кірую. Раблю тое, што хачу. Працую сам на сябе. У сям'і ўсё залежыць ад надвор'я ў хаце. А надвор'е ствараем усёй сям'ёй.

Галіна Янушкевіч, работнік рэгіянальнага цэнтру занятасці насельніцтва.

— Ад пачуцця суперажвання. Стараюся заўжды дапамагчы людзям. Каму адзеннем, каму кнігай. Мяркую, калі я буду дапамагаць, то і мне будуць дапамагаць. У будучым гэта адплатіцца. Падрыхтавала Ірына РАБУШКА.

■ НАДВОР'Е

Мінск	4.04 дзень	4.04 вечар	5.04 дзень	5.04 вечар
ападка				
атмасферны ціск, мм	739	738	727	725
тэмпература паветра, °C	1 - 3	-1 - -3	1 - -1	-1 - -3
вільготнасць паветра, %	68	80	94	96
вечер, м/сек	2-5	1-3	2-5	2-5

Вільня	4.04 дзень	4.04 вечар	5.04 дзень	5.04 вечар
ападка				
атмасферны ціск, мм	746	745	734	733
тэмпература паветра, °C	4 - 6	0 - -2	1 - -1	-3 - -5
вільготнасць паветра, %	43	67	89	91
вечер, м/сек	2-5	2-5	4-7	2-5

Жартаўлівы гараскоп

Авен
(21.03-20.04)

Забудзьцеся аб дрэнным настроі. Вас чакае вялізны поспех ў супрацьлеглага полу. Яны будуць праследаваць вас увесь год, а потым вам прыйдзеца жаніцца, хаця пазбегнуць гэтага можна – трэба пайсці у манастыр.

Цялец
(21.04-21.05)

Вам не ўдасца пазбегнуць расплаты, прыйшла ваша чарга атрымліваць асалоду ад жыцця. Няўжо вас гэта не радуе? З сённяшняга дня вас чакае прыбытковая справа. Яна прынясе шмат грошай, кватэру, новае жыллё з прыгажуняй-жонкай, з якой, як кажуць зоркі, да канца года вы разведзецеся і ўсё, што нажыл за год, прыйдзеца пакінуць ёй, так што, ці жаніцеся, але не працуйце, ці працуйце, але ні ў якім выпадку не жаніцеся.

Блізняты
(22.05-21.06)

Вы нарашце зможаце знайсці сваю палавіну, а менавіта брата/сястры блізнятку. А ў астатнім усё будзе не так і дрэнна.

Рак
(22.06-23.07)

Вам пашанцавала, споўніцца ваша самая заповітная мара, і вы зможаце сустракацца адразу з некалькімі жанчынамі, якія ўмеюць гатаваць. Жанчынам жа пашанцуе з мужчынамі. Але для гэтага вам прыйдзеца залезці на гару і свіснуць.

Леў
(24.07-23.08)

А вось вам трэба падумаць пра сваё здароўе і перайсці на раслінную ежу, напрыклад, моркву. Кажуць, Ільвам яна карысная для зроку. Так што забудзьцеся пра мяса. Пры выкананні гэтай умовы вы можаце дастаць да зорак.

Дзева
(24.08-23.09)

Ваш прынц нарэшце вас знойдзе, толькі не выходзьце з дому, інакш ён можа прыйсці тады, калі вас няма. Займіцеся пакуль прыгатаваннем вачеры, вязаннем і ўпрыгажэннем кватэры. На ўсялякі выпадак. А вось прынц акажацца пераборлівым?

Шалі
(24.09-23.10)

Дастаньце магніт з падчашы шалей, і вашае жыллё ўраўнаважыцца. Толькі цяпер будзьце больш акуратнымі.

Скарпіён
(24.10-22.11)

Кажуць, што вашае жыллё нарэшце стане вас задавальняць цалкам. Але ненадоўга. Так што карыстайцеся момантам.

Стралец
(23.11-21.12)

Вы зможаце нарэшце пачаць у цэль мёткай рукой. Толькі не бойцеся, бо любы звер, нават самы небяспечны, баіцца дужых паляўнічых.

Казарог
(22.12-20.01)

Вам удасца ўдачна замяніць рогі на новыя. Пасля замены вашае жыллё прайдзе на новы ўзровень – новыя рогі – новае жыллё. А на старых рагах вы зможаце выгадаць зарабіць. Калі прадасце.

Вадалей
(21.01-19.02)

Церастаньце разліваць ваду, хто гэта будзе, па вашаму, прыбіраць.

Рыбы
(20.02-20.03)

Вам трэба жыць з Вадалямі, інакш можаце памерці без вады. Хаця існуе альтэрнатыва, вы можаце парэвалюцыянаваць да новага віду і выйсці на сушу.

Чытайце
праз тыдзень:

● Анкета «Рэгіянальнай газеты». 10 фірменных маек разыгрываюцца сярод чытачоў газеты, якія запоўняць нашу анкету. Адкажыце на пытанні, раскажыце пра сябе, чым цікавіцеся, і мы зробім усё, каб сталі яшчэ бліжэй з вамі.

Гісторыя пра манікюр

Дзяўчаты, што жывуць побач, часам збіраюцца пасядзець на кухні. Выходзяць «на сяло». Абмеркаваць тое-сёе з гаспадарчых спраў, падзяліцца рэцэптамі смакоццяў. Ды абмеркаваць пытанні прыгажосці. Бо кухня – самае цёплае месца ў інтэрнаце. А пытанні прыгажосці ў жаночым царстве – найгалоўнейшыя.

Вось і сёння, калі дзяліліся рэцэптамі салатаў, не маглі не закрануць пытанні прыгажосці. Манікюр. Мара жанчын, незалежная ад узросту. Шмат каму з іх даводзіцца працаваць фізічна (з-за нашай мужчынскай нядабайнасці), таму гэта і застаецца мараю. Асабліва цяпер, калі не хапае вітаміна Е.

Таму пачуў вось такі рэцэпт. Калі свае кіпці крохкія ці адрощваць іх не дазваляе справа, выкарыстоўваюць накладныя. А іх, кітайскай вытворчасці, цяпер хапае ў шапіках. Але трэба іх папярэдне прымацаваць да пазногцяў... суперклеем. Што ж будзе са сваімі пасля гэтых здэкаў, засталася нявысветленым. Таму не раю выкарыстоўваць гэтую інфармацыю як парад.

Я ж зацікавіўся: а чаму суперклеем? Мо' б «Моментом» было б лепш? Парадчыца не зразумела азірнулася на мяне і амаль з абурэннем сказала: — Не хапала толькі, каб перад гасцямі адзін з кіпцяў адваліўся б каму-небудзь у салату! Які ж гэта манікюр?!

Так! Быць прыгожай – гэта не толькі прыемна, але і патрабуе бясконных ахвяр. Так што, мужчыны, кажыце, што вашыя жонкі найпрыгажэйшыя. Ахвяр будзе менш.

Алесь РАЛІВЕЦ.

■ СУСТРЭЧЫ

Матэматык-паэт

ВАЛОЖЫН. У Івянецкім Доме культуры прайшла вечарына мясцовага паэта Івана Вальчэўскага.

Ён – настаўнік вышэйшай катэгорыі, выкладае матэматыку ў Івянецкай школе. І. Вальчэўскі падрыхтаваў да друку зборнік вершаў і гума-

расак. У сваіх творах не лімае без увагі масцовыя падзеі, школьную-праблематыку, перакладае вядомыя песні на мясцовы лад.

Настаўнікі школы падрыхтавалі і выканалі нізку вершаў Івана Вальчэўскага.

Наталля ШТЭЙНЕР.

■ МОЛАДЗЬ

Прагульшчыкаў не дапускаць

ВІЛЕЙКА. У райвыканком адбылося паседжанне камісіі па справах непяўналетніх, на якім разбіраліся пытанні работы прыватных камп'ютэрных клубай.

Цяпер іх уладальнікі па-

вінны падтрымліваць сувязь з вучэбнымі ўстановамі горада з мэтай не дапускаць да гульні на камп'ютэры вучняў, якія прагульваюць урокі. Падобная дамоўленасць ёсць і ў Маладзечне.

Ігар КІЦКАЎ.

Прымаем аб'явы
ў Сморгоні

СМОРГОНЬ. «Рэгіянальная газета» пашырае сетку пунктаў прыёму аб'яў.

У Сморгоні цяпер можна даць аб'яву для «РГ» не толькі ў рэдакцыі «Новой газеты Сморгоні» па вуліцы Танкістаў, 8 (тэл. 33077, 34353), але і ў аддзяленні сувязі №2 па вуліцы Танкістаў, 1 з 8.00 да 20.00 па буднях, з 9.00 да 17.00 па суботах і нядзелях (тэл. 22211).

ТАА «ПаліТорг» акажа паслугі па
✓ рэгістрацыі ўзноў створаных прадпрыемстваў (устава, заснавальніцкага дагавору)
✓ фарміраванні Статутнага фонду неграшовым укладам
✓ ліквідацыі фірм з даўгамі пабочным арганізацыям
Тэл/факс у Маладзечне (8-01773) 30072, 30066. Тэл. (8-029) 6330912.
Ліч. №216 МР РБ 27.05.2002 27.05.2007. Ліч. №С МР 01.04.2001 31.07.2006.

Прадаецца цэмент
Магчыма дастаўка Т. у Маладзечне 71520.
Ліч. № 1052 МР 23.08.01 Маладзечна ГВК.

Рэалізуем аўтазапчасткі
МАЗ, ЯМЗ
Т. у Маладзечне 30785
(8-029) 6515996, (8-029) 6591960
Партнёры афіцыйнай сервізацыі. Ліч. №22663 31.04.2001 да 11.04.2006.

РЭГІЯНАЛЬНАЯ
ГАЗЕТА

Заснавальнікі:
Аляксандр МАНЦЭВІЧ, Ніна МАНЦЭВІЧ.
Пасведчанне № 227.
Галоўны рэдактар Аляксандр МАНЦЭВІЧ.

Наш адрас: 222310, Маладзечна, Вялікі Гасцінец, 68а.
ТЭЛЕФОНЫ/ФАКС: (01773) 6-96-67, 5-38-41 (рэклама), 5-07-99.
E-mail: regionnews@promedia.by
http://regionnews.promedia.by

Інфармацыйна-рэкламнае штотыднёвае выданне для рэгіёна і рэспублікі. Выходзіць па пятніцах. Тыраж 10760 экз.
Індэкс 63212 (індывідуальная падпіска), 63369 (ведамасная падпіска). Падпіска праводзіцца пастаянна ў паштовых аддзяленнях рэспублікі.
У розніцу – цана свабодная. № 14 (415) 4.4.2003. РУП «Друкарня «Перамога», Міністэрства інфармацыі РБ.
222310, Маладзечна, вул. Таўлая, 11. Зак. № 1359. Падпісана ў друку ў 13.00 3.4.2003

ПРЫЁМ ДРОБНЫХ АБ'ЯЎ

Маладзечна: Вялікі Гасцінец, 68а. Тэл. 69667, 53841. Чысць: вул. Зялёная, 4, магазін «Канцлэсік». Тэл. 99172.
Вілейка: вул. Вадап'янава, 23, капіравальны цэнтр «Парус». Тэл. 55284.
Вілейка: вул. 17 верасня, 30, пошта. Тэл. 55233, 55539.
Сморгонь: вул. Танкістаў, 8, рэдакцыя «Новой газеты Сморгоні». Тэл. 33077, 34353.
Сморгонь: вул. Танкістаў, 1, аддзяленне сувязі Сморгонь-2. Тэл. 22211.

Разліковы рахунак №3012164030006 у філіяле ААТ «Белзнешэканамбанк» у Маладзечне, код 211, атрымальнік ТАА Рэдакцыя газеты «Рэгіянальная газета», УНН 600288444